

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:
celo leto skupaj naprej . . . K 60—
pol leta 30—
četrt leta 15—
na mesec 5-50

za Nemčijo:
celo leto naprej K 65—
za Ameriko in vse druge države:
celo leto naprej K 70—

Vprašanjem glede inšertov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, pritičje, levo). Knjižarna ulica št. 5, telefon št. 96.

Izkušnja vseh dan svedov, izkušnja naših in preminov.

Izkušnja se računa po pomembnem priložnosti in sicer 1. nov. vsake ter
34. nov. vsake: enkrat po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 vin.
Poslano (enak prostor) 30 vin, parje in zabave (enak prostor) 20 vinarjev.
Pri večjih inšertih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vsake 1. nov. po nakazilu. Vsi
na same plačane naročnice brez posredne denarja se ne morejo siliti ozirati.
„Narodna Tiskarna“ telefon št. 96.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hoji ponj:

celo leto naprej K 58— | četrt leta naprej K 15—
pol leta 29— | na mesec K 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knjižarna ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34.

Odločitev v aprilu. — Plebiscit?

Gorica laška? — Slov. - nemška meja. — Proti d' Annunziju. — Obtožba proti Viljemu.

Glej »Najnovejši« na 6. strani.

Položaj.

Ljubljana, 20. marca.

Po velikem razburjenju vsled neugodnih vesti iz Pariza prihajajo nove, ki sliko spopolnjujejo in nam nekoliko jasneje kažejo konture položaja. Položaj pač ni rožnat in dosedanjih lahkomišelnih in brezmišelnih optimizem je na pravilno mesto realnemu presojevanju. Ljubzen Francije in Anglije za nas je bolj platonična, med interesi Italije in Francije je zaradi Nemčije nek koneks, pomanjkanje naše propagande v zadnjih 20 letih in laška propaganda sta ustvarili o prilikah v našem Primorju čisto napačno sodbo. Zato so zelo nevarni argumenti etnografski, zemljepisni, zgodovinski proti nam, ker jih svet vidi v laški luči, nadalje strategični in — londonska pogodba. Kakor smo že javili, je verjetno, da so se drugovrstni diplomati že sporazumeli nam v škodo. Odločitev pa še ni padla, čeprav je sporazum raznih pomožnih diplomatov dobro znan Pichonu kakor Balfouru ali Lansingu.

Naša delegacija je predlagala Wilsonovo arbitražo. Lahki so jo odklonili. S tem so oni izgubili mnogo simpatij pri javnem mnenju ter tudi pri angleški diplomaciji, ker predlaga razsodišče vedno le tisti, ki ve, da ima dobre dokaze v rokah, nasprotnik pa ne.

Očitno je pa arbitraža sedaj odložena. V torek smo dobili brzojavno poročilo, ki ga misno objavili in v katerem ponavljamo naš izvestilni prvotno svojo vest, da so se v Parizu že zmešali za našo kozo. To potrjujejo obe v naši tiskovni številki objavljeni brzojavki, da so te vesti prišle v javnost na podlagi izvestnih dogodkov v komisijah. Tudi je važen članek »Tempsa« objavljen v torek, da se priznava laški argumenti, vendar se pa v isti sapi oficijozno zatrdjuje, da Francija želi, naj se jugoslovansko-laški spor poravnava.

O Wilsonu pravijo vesti, da študira elaborate komisij. Druge vesti pravijo, da vključ držanju Francije, Anglije in Italije in vključ odpora, ki prihaja tudi v Ameriki vedno večji, trdovratno vstraja na svoji ideji Zvezi narodov. O arbitraži se sedaj ne čuje nič več, ni pa izključeno, da bo ponovno predlagan.

Današnje vesti pojasnjujejo dosedanja slika. Vključ temu, da stoji v predkonferenčni stvar za nas jako slabo,

formalne odločitve še ni. V komisijah pride najprej na vrsto določitev francosko-nemške meje, za tem povabilo nemškemu delegatu, prisotnost nevtalcev bo stvar morda tudi še zavlekla, na to pride morda v prvi polovici aprila morda pa tudi še kasneje rešitev našega vprašanja na vrsto v komisijah in potem pred deseterico. Med tem pa bodo naši delegati porabili čas, ki ga s tem pridobimo, za nadaljnje delo — in naglašati je treba, da delajo vsi brez izjeme z vsemi močmi in da imamo to pot izvanredno srečno izbrane zastopnike — kakor nam poročajo, bodo predlagali drugo veliko sredstvo, ki postavi naše zahteve v pravo luč, namreč plebiscit ali narodovo samoodločitev. Sicer je pričakovati, da bodo Lahji na vse kriplje delali proti temu, toda brezdomno obstoji želja za nekakšnim modusom poravnave ne samo pri Wilsonu, marveč vključ londonski pogodbi tudi pri drugih in je za to dano upanje, da ne odidem z mirovne konference brez vsakega uspeha. Ravno tako verjetno je pa tudi, da bodo naše izgube vseeno zelo občutne.

Toda za enkrat imamo še časa. Kadar se bodo naše izgube vidle, nas vest ne sme zadeti nepričakovano. Takrat bomo morali sami odločiti, ali je ta izguba tako velika, da je ne moremo prenesti, in takrat pride na vrsto vprašanje: Kaj sedaj? Mirovna delegacija takšnih izgub ne bo podpisala, marveč bo Pariz zapustila. Ali bo takrat Wilson posredoval ali ne in kaj bo takrat v njegovi moči, bomo videli. Pripravi se moramo na to, da mi majhni pokažemo velikemu svetu, da je nevarno izrati se z ognjem. Ali lahko to dokažemo takoli ali šele čez leta, o tem v javni razpravi ni mesta.

Sirupena laška propaganda. Kaj pa mi?

V vseh časopisih iz Italije se opaža mrzlična agitacija za sporno ozemlje. Po celi Italiji se prirejajo ogromni shodi za Dalmacijo, posebno za Split, za Reko in Zadar. Vsa mesta pošiljajo v Reko, v Zadar, v Split deputacije z adresami naravnost bombastične vsebine. Ravno tako se zglašajo v Italiji deputacije iz teh mest. Na shodih v Italiji govorijo vselej tudi zastopniki iz našega Primorja, 19. marca odpotuje 30 uglednih senatorjev in poslancev v

Dalmacijo. V govorih na teh shodih slikajo Jugoslovane kot barbarje, narod brez vsake kulture, kateremu se ne sme nikoli izročiti visoko kulturnega prebivalstva italijanskega. Zader je posetila te dni misija iz Firence ter prinesla v vzpodbudo zastavo. Zader ji je pri tej priliki izročil dragocen kozarec, ki ga baje mesto hrani še iz časov benečanskega gospodstva. Sibenik imenuje »La città martire«. Ravno tako gibanje opažamo v Primorju samem. V Trstu so imeli Italijani 11. in 13. t. m. ogromne shode za Dalmacijo, 11. t. m. so organizirali shod meščanske organizacije pod vodstvom društva »Trento Trieste« in 13. t. m. je imelo ogromen shod za Dalmacijo, posebno za Split društvo »30. oktobra« na »Piazza dell'Unità«, prej »Piazza Grande«. Podžupan, poslanec Dorjia je v govoru izjavil, »da ne bo Trst nikoli dovolil, da se žrtvujejo Split in drugi italijanski kraji na Jadranskem morju nenasitni požrešnosti naroda, ki je popolnoma brez kulture«. Določili so posebnega delegata, ki naj ponese Splitu, »Spalato italijanski« spomenik in zastavo, ki jo poklanja Trst. Obhoda po mestu se je baje udeležilo stotisoč oseb, ter je spomenika obsegala 50.000 podpisov.

Shod za Dalmacijo so imeli tudi v Poreču. Tu so poslali resolucije kralju, Orlandu in Klemensu v imenu Poreča, Buja, Novega mesta, Motouna, Osora, Umaga in Vižinade. Za bodočo nedeljo, t. j. dne 16. t. m. so napovedali shodi z istim namenom v Trstu, Reki, Puli, Poreču, Pazinu, Piranu, Rovinju, Kopru, Gorici, Cervinjanu, Fiumicelu, Korminu in drugje. V Trstu bo govoril pesnik Sem Benelli.

Po listih se tudi silno zavzema za otok Krk.

Listi razpravljajo o italijanski spomeniki pred mirovno konferenco. Po večini napadajo strastno svojo delegacijo, da zahteva premalo. Nismo sicer navajeni na prijazno traktiranje s strani italijanskih žurnalistov, ampak kar se sedaj sliši od ljudi zvočnega imena, presega vse. Že daleč prekašajo d' Annunzija, ki nas je imenoval pred časom »Razzamardija di Villani Feroci« (divjaška družba). Celo »Seccolo«, ki mu »L' Idea Nazionale« z vso resnostjo očita jugoslovanofilstvo, se izraža, da zahteva italijanske delegacije ne morejo zadovoljiti, »ker ne zahtevajo

garancij za italijanske skupine, ki bodo združene z Jugoslavijo in katere ne moremo vreči ad bestias«. To ekspektoracijo mu kvitirajo italijanski listi z zadoščenjem in pohvalo.

Vso našo borbo proti londonskemu paktu imenujejo »sciochezze«, ter zamerijo Pašiću govor, ki ga je imel z urednikom »Journala«. Zanašajo se z gotovostjo, da bodo dobili na mirovni konferenci več, kakor jim prisojajo londonski pakt. Računajo s pomočjo Francoske in glede pakta tudi brez dvoma z Angleško, kajti tema visokima zaveznikoma niso pogodbe »krpe papirja«.

Posnemamo izvlečke iz »Figara« in »Tempsa«. Akoravno se »Figaro« toplo zavzema za svojega zaveznika, vendar pravi, da bo morala konferenca točno preučiti teze nasprotnika (Jugoslavije) in gledati, ako se da rešiti težavni položaj s poravnavo. »Tempsa« pa hvali pravico, upravičenost in zmernost italijanskih zahtev. Italijani so torej lahko zadovoljni z najuplujnejšim francoskim glasilom.

Kritično prematra politični položaj Italije na konferenci po predloženju lastnih zahtev »Il Secolo«. Razlaga zahteve, ki jih je predložil in utemeljil sam Barzilai ter pravi, da se zahteve popolnoma krijejo s tezo Sonnino, to je s popolnim vzdržanjem londonskega pakta in po tem se opušča zahteva po Reki. Barzilaia hvali radi zmernosti in politične dalekovidnosti, le radi Reke ga graja. Ogorčen žigos postopanje italijanske vlade, ker je obenem podpirala imperijalistične agitacije za celo Dalmacijo in obenem pela slavospeve Sonninu in njegovi politiki. Pravi, da je s tem izgubilo vse vprašanje resnost. Porogljivo se izraža o italijanski publicistiki, ki v svoji navni pričačuje, da bo konferenca prisodila Italiji kraje, katerih ni zahtevala. Konference vendar zahtevajo krčijo, nikoli na jih niso same še višale! Pri tej priliki se sklicuje na Bismarcka in na Alzaccio Loreno kot svarilen vzgled.

Z odločitvijo italijanske - jugoslovanskega vprašanja računajo s 15. t. m. Vendar menijo, da bi se odločitev utegnila poznati, ker se v Parizu zelo trati čas na nepotrebnem.

Vse, kar poročajo o Jugoslaviji, je skrajno strupeno. Vsi listi prinašajo poročila o velikih nemirih na Hrvaškem. V »Tribuni« pravi potnik iz Za-

greba, da bo tam izbruhnila revolucija in ključ Antanto naj zasede celo Hrvaško. Strastno se oprijemajo vsake vesti o neslogi med tremi plemeni. Citirajo »Novo Vrijeme«, kjer se baje zavzema za federacijo skupaj z Bolgarijo. Jugoslavijo imenujejo »Tricorpor« brez duše, ki ne bo nikoli enoten ter nima pogojev za življenje. Poročajo o konfliktih med srbsko vojsko in prebivalstvom v Slavoniji. Tudi iz Bosne poročajo alarmantne vesti. Ponolnoma resni ljudje pišejo, da so Jugoslavlani v Istri in Dalmaciji umetno naseljeni ter da so na Krasu samo posamezni slovenske.

P. P.

Protestni shod proti laškemu nasilstvom in okupaciji na naših jugozapadnih mejah

se je vršil v nedeljo, dne 16. t. m. v mo-kronoškem gradu. Shoda se je vdeležilo vključ slabemu vremenu nad 1200 ljudi iz cele mirenke doline in sosednih občin.

G. nadučitelj Škulj iz Tržiča je pozdravil navzoče, ter se jim zahvalil za velikanski obisk, na kar je povzel v župnik Bajec iz St. Janža besedo. V kratkem je očrtal sedanjí položaj v novi državi, omenil težkoče komaj rojenega državnega ustroja, katere moremo z lahkoto preiti, ter ožigal gotove vrste ljudi, ki hujskajo naš zavedni narod. Onla Avstrija je napravila nad 135 milijard dolga in če bi še nadalje njej hlapčevali, bi bil naš kmet primoran plačevati nad tisoče na davkih. Neupoščenost vsled avstrijskega sistema je rodila srd proti srbskemu narodu. Pri razpadu Avstrije je pokazal srbski njetnik vso velikodušno ljubav do našega naroda s tem, da je odšel takoj stražiti našo domovino, ki je bila v nevarnosti anarhije, ko so se čez njo vračali vojniki s front ter ni lačni Italijan še več našega ozemlja zasedel. 1.600.000ni narod bi izginil v tem valovju. Omenil je razliko obeh avstrijskih cesarjev proti skromnemu kralju Petru, ki je izšel iz ljudstva, ter delil z njim vse gorje. Naše edino zlo, ki ga še imamo je hujskanje stani proti stanu ter sedaj se baš že zopet obnavljajoče strankarstvo, ki naj v skupni boli naroda takoj izgine. Dr. Leskovec ima v nekem svojem članku prav ko pravi, da so nas velevlasti pred vojno popol-

LISTEK.

Dr. Matija Ambrožič:

O potrebi moderne otroške bolnice.

(Konec.)

III.

Pomanjkanje otroške bolnice ni zlo le radi tega, ker nimamo mesta, kjer bi zdravili svoje bolničke, neko tudi radi tega, ker nimamo središča, krog katerega bi se grupiralo vse delo na polju mladinskega skrbstva.

Le zamislimo si n. pr. eno zdravilišče za otroke s pljučno in kostno jetiko na naših planinah in eno za škrofulozne na morski obali, (in oboje se bo brez dvoma vsled nujne potrebe zidalo kmalu); njuno delovanje bi ne moglo biti uspešno, če ni v centru primerno opremljene otroške bolnice, kjer so otroci pred odpravo v zdravilišče od izkušnega zdravnika strokovnjaka v vsakem oziru dovolj natančno preiskani, ali so sploh sposobni za zdravljenje v enem izmed obeh sanatorijev in v katerem.

Mlečna kuhinja za dojenčence v zvezi s posvetovalnico za matere, kjer bi dobivale matere, ki ne morejo same dojiti, za svoje male prvovrstno mleko ter navsvete od ordinujočega zdravnika za odgojo in nego svojih malih, bi se v Ljubljani sicer lahko ustanovila sama

zase. (Mimogrede bodi omenjeno, da bi bila skrajno nujna!) Ali s pravim uspehom more taka ustanova delovati šele tedaj, če ima zdravnik dano možnost, da sprejme obolelega gosta take kuhinje v bolnico na dobro urejeni oddelek za dojenčce, ter ga tam obdrži do okrevanja. Če te možnosti nima, je oropana s tem taka ustanova najboljše sredstva za resnično uspešno delovanje.

Vsako delo na polju otroškega zdravstva zahteva mnogo izučene oseboja, prostovoljnih in plačanih dojenjskih strežnic in oskrbovalnih sester. Povsodi se je pričelo tako delo s prostovoljnimi sodelovanjem inteligentnih in idealnih dam in gotovo bo pri nas enako. Šele pozneje, ko je delovanje enkrat v teku, ko je organizacija v glavnih potezah dogotovljena in ko končno javni zastopi (država, mesto itd.) spoznajo pomen in uspešnost takega delovanja in ga vsled tega vsaj podpira, če ne prevzamejo v svojo režijo, šele tedaj lahko prevzamejo glavno breme dela izučene plačane moči. Ali kje je danes pri nas mogoče podati damam, ki bi rade posvetile svoje moči takemu idealnemu delovanju, primerne izobrazbe za njihovo delo? Nikjer. To je mogoče le v urejeni otroški bolnici, kajti glavni del pouka mora biti praktičen, teoretičen pouk s samo govorjeno besedo nikdar ne more odgovarjati svojemu namenu popolnoma.

Vsled razširjenosti sifilis med armado pokojne Avstrije ni brez podlage

naša bojazen, da bo prišel en del našega zaroda v prihodnjih letih sifilitičen na svet. Za to bo treba skrbeti v dveh oziirih. Prvič jih bo treba zdraviti, in to čim prej, ker se jih en del lahko popolnoma ozdravi. Drugič bo pa treba čuvati njihovo okolico pred njimi, kajti na takem detetu se lahko okuži vsakdo, kdor pride z njim v dotiko. Strici, tete, starejši bratje in sestre, ded in babica, hlapec in služkinja, prav posebno pa še pestunja — vsi so v vedni nevarnosti, kjer je tako dete pri hiši. Zato bo kmalu nujno potrebno, da imamo institucijo, kamor se otroci s prirojeno sifilis sprejemajo v zdravljenje in odgojo. Tako institucija si je na mogoče misliti le kot oddelek moderne urejene otroške bolnice s strokovno naobrazanim in izvežbanim strežniškim osebjem.

Mnogo revnih mater, navezanih le na zaslužek svojih delavnih rok, mora kmalu po porodu odstaviti svoje dete od prsi, ga dati tujim ljudem v refo pa iti nazaj na delo. Večina teh detet je vsled pomanjkanja materinskega mleka obsojena na počasno hiranje in smrt. Da obdržimo tem revčkom vir materinskega mleka vsaj prve mesece, dokler se jim občutljivi želodeček ne utrdi, in jih tako rešimo smrti, bomo potrebovali posebne institucije, zavetišča za doječe matere, kjer bodo te reve našle streho, hrano in morda tudi primerno domače delo toliko časa, dokler ne bodo moze svojih malih odstaviti brez nevarnosti za njihovo življenje. Tako zavetišče bi naj-

boljše delovalo, če bi se osnovalo v bolj ali manj tesnem stiku z otroško bolnico.

Misliti moramo že danes na to, da bomo v bližnji bodočnosti potrebovali mnogo zdravnikov kot delavcev na mladinskem socialno - higijeničnem polju. Potrebno bomo solskih zdravnikov, potrebovali bomo zdravnikov v posvetovalnicah za matere, potrebovali jih bomo v boju proti otroški jetiki in prirojeni sifilis. To seveda ne bodo mogli biti sami strokovnjaki za otroško zdravstvo, nego to bodo praktični in uradni zdravniki, ki si bodo morali prej pridobiti znanja ter izkustva v oni stranski panogi socialne higijene in otroškega zdravstva, katere oskrbovanje jim bo poverjeno. A kje si bodo tako izobrazbo pridobili? Univerzitetne stolice nudijo medicinem celo premalo možnosti, izobraziti se v otroškem zdravstvu, za njihovo socialno-zdravstveno izobrazbo se pa niti ne zmenijo ne. To si more pridobiti zdravnik le s praktičnim delom v dobro urejeni otroški bolnici, krog katere se grupira vse delo za otroško zdravstveno skrbstvo. Tudi to je eden in ne malo važen vzrok, da nujno potrebujemo moderne otroške bolnice.

V zadnjih letih se nam je malo rodilo dece, a mnogo pomrlo. Kar je imamo, to bomo čuvali tem skrbneje. V bližnji bodočnosti pa lahko pričakujemo, da bo število porodov močno poskočilo. Razven tega bodo rastla pri nas v novi dobi nova industrijska pod-

jetja ko gobe po dežju: krog naših mest, zlasti krog Ljubljane, bodo nastala nova delavska predmestja ter rastla stara po številu hiš in prebivalstva.

Treba bo za otroke teh predmestij primernih socialnih uredb, da ne poginejo vsled bede ali da ne zrasto kot polablanci in bolniki vsled pomanjkanja. Treba bo takih uredb ne iz usmiljenja ali iz dobrodelne radodarnosti, nego vsled imperativa modernega časa, ki se tam zunanaj po svetu že davno močno udelevuje, čegar jutranja zarja na k nam šele sedaj s pridobljeno svobodo v vsaj svoji lepoti prihaja.

In ne le v Ljubljani so take uredbe potrebne, nego so vseh industrijskih krajih. Imenujem le Zagorje, Trbovlje, Idrijo, Jesenice, imenujem naj Dravo in Savo z njunimi vodnimi silami, ob katerih se bo naselila bujna industrija. Ali kako bomo ustvarjali po teh krajih podružnice za socialno skrbstvo potomstva naših delavcev, če na niti centrale v otroški bolnici v Ljubljani nimamo?

Potrebo moderne otroške bolnice sem tu skiciral le v najsurovejših obrih. Za vsak posamezen odstavek bi bilo potreba posebne knjige, če bi ga hoteli izčrpano obravnavati. Ali stvar je skrajno nujna in treba je govoriti na kratko, a delati naglo, temeljito ter velikopotezno.

IV.

Če hoče otroška bolnica izpolniti svoj namen, mora njena uredba za-

noma pozabljale, ker smo imeli tako judo strankarstvo, iz katerega so izvalili sedaj Italijani posledice. Smoteno skupno delovanje je pravo, hujšakače je treba postaviti na sramoten oder. Naš najhujši zunanji sovražnik je Italija, ki vstraja na demokratskim načelom nasprotujočem londonskem paktu. Svet desetorice je šel laškemu imperializmu na lim. Naše bitje in nebitje naše življenje in smrt je Trst, Gorška, Istra, Reka in Dalmacija. Diplomacije Antante so nam vrgli pesek v oči, so lagali s slepim upanjem na male narode, pa naj tudi sede na samih lavorih zmagovalcev. Pariz in London naj sliši: pravica bo vedno zmagala nad krivico! Narodi se ne dajo vničiti! Lahki naj le vzamejo še ostale dele Jugoslavije, naj le ropajo in krajejo, a narod preganjanih Belgicev jih bode učil, da se slovenski narod nikdar in nikoli ne da uničiti. Naš narod je trd in močan, kot za časa preganjanj od strani Turkov, Avstrijcev in Madžarov. Ta rod bo rodil matere, ki bodo vlivale v srce dojenčkom gnus in stud do krvnega sovraga. Tak mir, ki se sedaj dela v Parizu ni mir, to bo, kot je rekel Wilson, kos belega napisanega papirja, na katerem se zrcali polovica bistroumnosti antantinih diplomatov, polovica pa krivici in priprave k novemu evropskemu klanju. Oni pišejo sami sebi svoj menetekelarske zveze. Zveza malih narodov pride pred Pariz in Rim, ter bo klicala: Lijen ali Wilson! Druga izhoda ni. Govorniki je zaključili, naj se ne obupamo, oprijemimo se toliko bolj lastne zemlje, prej ko slej pridemo sigurno do svojih pravic. Za njim je govoril g. Del Line, begunec iz Hrenovic pri Postojni. Omenil je v navdušenem govoru veselje vstajenja našega naroda. Nadaljeval je o nasilnem poitalijančevanju naših krajev, ter pobijal trditve Italijanov, da bi bile naše pokrajine kdaj domovina Italijanov. Načrtal je, da baš tam, kjer je sedaj velika vojašnica v Trstu v ulici Chiozza, je nekdanji rezal slovenski kmet trte v vinogradu. Navedel je tudi par slučajev, kako Italijani lastnemu razumu nasprotujejo, ker drugače govorijo kot pa delajo. Italijanski poveljniki je izrecno povdarjal, da pride v Trst delat red, a pri prihodu v Trst je takoj rekel slovenskemu odposlanstvu, naj si ne dela nikakih iluzij, ker mesto si osvoje. Zahvalil se je zbranemu narodu za velik obisk ter končal z besedami, da si gotovo slei ko prej sežjo Notranji z ostalimi Slovenci v roke ter zaključijo z Gregorčičem: Le vstani borni narod moj!

G. inženir Zupančič iz Rakovnika je naznanil trenutni položaj na konferenci. Kocke so padle. Vsaj naših nesrečnih ujetnikov naj se zavzame kulturna Evropa. Naši delegati nimajo pravice podpisati tak sramoten dokument ter naj se takoj vrnejo.

G. zdravnik dr. Česarek iz Mokronoga je nato prečital sledeče resolucije na vlado, ki so bile soglasno in z velikim navdušenjem sprejete.

1. Narod cele miranske doline, zbran na protestnem shodu v Mokronogu dne 16. sušca 1919 najodločno protestira proti nasilni okupaciji naše zemlje na Kranjskem, Koroskem, Primorskem, Goriškem in Dalmaciji, kakor mest Trsta, Reke in Gorice. Ta zemlja je naša last, tod biva naš rod že stoletja, kamor se je italijanski živeli le vrinili. Nikoli in pod nobenimi pogoji ne odstopimo grabežljivemu sosedu pod zemljo — niti enega samega človeka. Pravica je naša, zato pozivljamo kulturni svet, zlasti pa zastopnike mirovne konferenice v Parizu, da razsodijo pravično. Naša zahteva je samo pravica in ker vsako nasilje in naj pride tudi od pariske konference najodločneje odklanjamo. V slučaju neupodobitve naših pravičnih zahtev, naj se jugoslovanski delegat takoj odpokliče.

2. Tebi, veliki Wilson, možu miru in pravice, izročamo naše gorje. Ves svet zbeže zaupanjem, ker Te navdaja ljubezen do zatiranih. Glej, mi smo zatirani, v Te zaupamo! V Tvojo pravično pomoč je naša vera tako glo-

boka, da niti trenutka ne dvomimo, da s Tvojo pomočjo dosežemo našo pravično stvar.

3. Največji blagor je sreča domovine. Pozivljamo vse stranke k stropilnosti in medsebojnemu sporazumu v najtesnejši slogi, da dosežemo srečno naše pravice. Dolžnost vsake stranke je pred vsem blagor domovine, zato val brez razlike prepričanja v krepko falango, ob kateri se mora razbiti vsako nasilje zemlje lačnega Italijana.

4. Znano nam je iz verodostojnih poročil, da Italijani niso pripravili jugoslovanskim ujetnikom taborišč, ampak pravcati pekel, v katerem jih polagoma mučijo do smrti. Zato apeliramo na poštenje in humaniteto. Naredi konec tem strašnim razmeram. Po svojih odposlancih naj se na lastne oči prepriča o laških grozovitostih v ujetniških taborih in vzame uboge ujetnike v svojo zaščito oziroma odpošlje v svojo domovino. Naj se vendar enkrat odpravi ta kričeči in kruti evropski škandal.

Iz trpeče Gorice.

Gorica, v marcu.

P. P. — V Gorici so iz vseh bivših avstrijskih uradov odpustili vse slovenske uradnike, kakor tudi iz urada za obnovitev Goriske. Nadomestili so jih z Lahi iz kraljevine. Ti odpušteni uradniki so pomilovanja vredni, ker ne dobivajo nikake plače in nobenih podpor. Lahki hočejo na ta način prisiliti naše ljudi, da se izselijo iz Gorice. Mnogo od njih ima v Gorici svoje hišice, še več pa je takih, ki so navezani izključno na mesečno plačo. Njih stanje je obupno. Slovenskih šol ni. Italijanske oblasti ne dovoljujejo niti privatnih kurzov. Pač pa so zato otvorene vse laške šole.

Na eksportnem trgu so ustanovili dve novi banki, s katerih po močjo bodo otvorili »Asilo infantile«. Otroke bodo lovili na ta način, da jim bodo dajali brezplačno hrano in obleko. Preganjajo Slovencev se nadaljuje s tem, da odrekajo slovenskim trgovcem in obrtnikom obrtnice liste. Vse one, ki jih je izdala staroavstrijska vlada, ne priznavajo več. Tako bo Gorica v najkrajšem času brez slovenskega trgovca in obrtnika.

Na Verdijevem tekalšču je bilo več slovenskih trgovin. Lahom so ti prostori ugajali in so kratkim potom pometali trgovce na cesto. Italijanske oblasti hočejo na vsak način iztrebiti v najkrajšem času iz Gorice ves slovenski element in ravno tako iz najbližje slovenske okolice, kjer so pričeli postopati proti našim ljudem na enak način kot v mestu. Magistratni tajnik Vidrič (ime »latinskega« izvora, kaj ne, D' Annunzio?) se je sam izrazil, da hočejo Lahi z vsemi sredstvi doseči raznaroditev goriske okolice v dobi petih, najkasneje desetih let.

S hrano, ki jo dele deloma brezplačno, deloma po nizkih cenah, hočejo pridobiti naše ljudstvo, ki pa se jim muza in si misli svoje. Tu z obema rokama razdeljujejo živče, med tem, ko ljudstvo v Italiji strava. Nekd slovenski ubežnik, ki je protoval po Italiji in obiskal Firenze, Bologno in Benetke, pripoveduje o cenah v Italiji, da stane dvatedenska sveža svinjina po 13 do 14 lir kilogram, meso prejelo vsak teden le bolniki, a ostali vsakihi 14 dni po 10 dkg na osebo, ribe po 12 lir 1 kg, perutnina po 14 lir 1 kg, zelenjava zelo draga. Riža, testenin, pšeničnega kruha in pšenične moke, ki se jih dobi v naših krajih po celi skladišča, ni v Italiji videti nikjer. Prekajena svinjina je po 32 do 35 lir kg, vino po 3 do 4 lire liter, med tem, ko dobiš v zasadenem ozemlju steklenico Chiantija (2 litra) po 2.50 lir. Jasno je torej, da je laško besedičenje nič drugega, nego pesek v oči, kar naši ljudje dobro vedo.

Dne 2. t. m. se je vršil v goriškem gledališču shod, ki ga je sklicalo sedem

laških dražtev. Govorili so: dr. Vincl, dr. Pinaucig, Bombig, dr. Maruž, mezar Ortali in drugi. Silevi so smago Italije in udrihali po Jugoslaviji. Končno so svečano proglasili, da je Gorica na vedno last matere Italije. Učitelj Bonno (mazzianec) je na govorniškem odru proti temu proglasu protestiral, češ, da je ta slavnost še prerana, ker Gorica ni še definitivno odločena Italiji. Seveda je moral vsled teh besedi, ki so izzvale velik hrup in življenje, prenehati. Po shodu so priredili svečan obhod po mestu, z godbo, zastavami itd. Manjkalo ni vzklikov in posovk proti Jugoslaviji in kulturnih krikov »Abbasso i scavi!« Zlasti se je v tem odlikovala otročad in fakinja, ki je bila nač v to nahujska. Obhod je bil klavren, ker se ga je v resnici udeležila le otročarija. Resni ljudje so se odstranili in celo sam sindaco Bombig se je pri Ljudskem vrtu po »špansko« poslovil.

Kako postopajo Italijani proti slovenskim obrtnikom, nam jasno priča slučaj mesarja Frandoliča. Ta zavedni mož si je z velikimi stroški 14.000 K napravil novo mesnico v Semeniški ulici. Ti lokali so pa tako zbadali v oči Lahe, zlasti pa slovenski napis, da niso prej mirovali, dokler niso Frandoliču zariši mesnico. V svojem sovraštvu do Slovencev so šli tako daleč, da niso dovolili otvoriti v prostorih Frandoliča mesnice niti njegovemu delavcu, čistokrvnemu Furlanu, s petimi otroci, to pa samo radi tega, ker je bil njegov delavec. Se več, zagrozili so mu z represalijami, kakor hitro ga bodo videli, da govori s Frandoličem. Kak namen ima to preganjanje, je vsakomur jasno.

Kakor je znano, in smo že zgoraj omenili, hočejo Lahi z živčevjem pridobiti naše ljudstvo. Kako se včasih pri tem urežejo, dokazuje slučaj »Pepe« i Prvačine, ki je vaški norček. Ta je prišel nekega dne v gostilno »Alle Trince« v ulici Stare Pošte, kjer se je nahajala večja družba goriških Lahov. Kuhali so tam tudi klobase in Pepe jih je poželjivo gledal. Tu ga vpraša Lahon Fantuzzi: »Pepe, ali bi jedel klobaso?« Pepe mu odgovori: »Seveda, če mi jo daste.« Nato so pa Lahi zahtevali od njega, naj zakriči: »Evviva Italia!« nakar bo dobil klobaso. Toda Pepe je ta pozvoj z zaničevanjem odklonil in odšel ponosnih korakov in še ponosnejša obraza, pustivši v gostilni dolge obaze. Ravno tako se je obnašal in odklonil vse ponudbe kraški tepček Luka, ki ni hotel za pijačo svirati laških pesmi.

Vesti, ki pravijo, da so Furlani proti Lahom in da želijo priti pod Jugoslavijo, so resnične. Aproxacija je v Furlaniji skrajno slaba, kolikor dajo več hrane Slovincem, toliko manj dobijo Furlani. Nezadovoljnost je splošna. Na pustni torek so fantje v Fari priredili ples. Ostentativno so okrasili dvorano z bršljinom in izključno samo z balončki v slovenskih barvah, kar niso niti prikrivali, ampak nasprotno o tem javno govorili z namenom, da bi izizzvali in jezili Italijane. Tak duh vlada po celi Furlaniji.

Tako se nam godi v »blaženem odrešenju«. Vi vsi pa, ki ste tako srečni, da ste prišli pod Jugoslavijo in se združili z vašimi brati, ne pozabite goriškega mučeniškega ljudstva, ki komaj čaka osvoboditve izpod neznosnega jarma.

Poslanica književni Jugoslaviji.

Odbor društva čeških pisateljev »Maj« je izdal sledečo poslanico, ki jo prinašamo po Topičevem zborniku:

»V dnevi največje okzoscčnosti, ko je bila bodočnost vseh naših narodov še meglena, prisegli so Vam naši pisateljski kakor tudi politični voditelji vernost za vernost! Tudi danes ni za nas krasnejšega cilja. Dosegli smo vsi svobodo. Vi, nam najbližji izmed vseh slovenskih vej, na kojih rame smo se naslanjali na poti za svojo svobodo, prinesli ste nam nasproti to, kar more oceniti edino-le Slovan: zvesto dušo.

tudi za ošpice, oslovski kašelj in norice.

Ti morajo biti od glavnega poslopa popolnoma ločeni ter med seboj, če že ne po poslopiju, pa vsaj po separiranih vhodih in osovju popolnoma izolirani. Urejeni naj bodo tako, da se dajo popolnoma razkužiti in se tako lahko porabijo po potrebi ter ravno vladajoči epidemiji za eno ali za drugo nalezljivo bolezen.

Infekcijskemu oddelku mora biti prideljena opazovalna štacija za slučaje z nesigurno diagnozo ter za mešane infekcije (n. pr. bolnike z ošpicami in difterijo obenem). Ta je potrebna vsled tega, da se prepreči medsebojno okuženje z različni nalezljivimi boleznimi med otroci na infekcijskem oddelku. Obstojati mora iz večjega števila malih sobic z eno samo posteljo, kjer ostane bolniček, dokler se ne more postaviti diagnoza z vso sigurnostjo, ali pa bolniček z dvojno infekcijo. Najboljši je tak oddelak, obstoječ iz vrste sob, a popolnoma steklenimi medstani, tako, da bolnički vidijo drug drugega in si lahko medseboj preganjajo dolga, strežniško osebo jih pa laže pregleda in nadzira. Takoj od prvaka početka bi morali imeti torej otroška bolnica najmanj tri paviljone; glavno poslople z oddelki za dojenčke, notranje bolezni in tuberkulozo z vsemi potrebnimi stranskimi prostori in laboratoriji, dalje poseben paviljon za infekcijske bolezni, ki bi moral biti zidan tako, da so posamezne bolezni medseboj popolnoma izolirane, da se o vendar prostori dajo porabiti za eno ali drugo infekcijo, kakor je ravno potreba, in končno

Vas kakor nas bošjo pečeta vprašanja tudi še, to smo dosegli svobodo! Tudi danes je potrebno za oba naša naroda skupno delo; geslo zvestoba za zvestobo, ki je izbruhlo iz srca v času, ko so usta v trpljenju prekipevala, kaže nam tudi danes ravno tako blesteti cilj, kakor takrat, ko smo trpeli pod skupnim jarmom. Potrebujemo Vašo prijateljsko roko. Budili bomo med svojci ljubezen do Vas in do Vašega krasnega jezika, in naše veselje je pomnoženo v svesti, da se veselite tudi Vi. Naloga naša skupna je, da udejstvimo kulturno, pravno slovensko srednjo Evropo; ni nobenega več, ki bi nas vklenil v ječe radi vseslovanskih težnj.

Pokazali bomo, da — ako je bilo kdaj na svetu kaj krasnega, plemenitega in etično popolnega, je bilo to naš panslaviizmus.

Ne bo med nami preprirov in sovraštva do drugih narodov; nepremakljivi v obrambi svojih narodnih pravic, oklenimo se poezije, veselje in žareče pozovje naših dni kot najlepšega orožja: da dobimo ves svet s slovenskim čistim, literarnim bratstvom. Približajmo medsebojno svojemu ljudstvu dobrotno in lepoto svoje književnosti.

Da bi vztrajali pri dosedanjih razmerah, bi pomenilo: napredovanje v dualističnem sistemu, kojega smo skupno pobijali. Ni več zaprek! Roke k delu! Spojite se z nami za v resnici plemenito delo: razsevanje ljubezni za umetnostjo!

Naši osvobodilni državci se bodeta izpopolnjevali medsebojno v trgovini, a pred govorom trgovskih števil, začnimo razpravljanje z najpopolnejšim sredstvom človeškega govora: s knjižjo!

Dobro došli v svoji osvobodilni domovini, vabimo Vas k misli (ideji) slovenskega literarnega bratstva. Z medsebojnim poznavanjem do pravne svobode! Odpiramo Vam literarne vhode svojega krasnega, z mučeništvom prosvetljenega mesta. Ne kot gostje mi k Vam, Vi k nam, temveč kot bratje sedimo k skupnim ciljem slovenske duše in misli, ki je vstvarila v pravku pesem, ki pa danes vstvarja lepoto, dobro in svobodo. To je zvestoba za zvestobo, okrepljena ter pomnožena z voljo, pomagati vsem, ki trpe.

Preje je bil na svetu Slovan, ker je bilo treba narodov ponižanih in trpečih v času socialne nepravčnosti in političnega pritiska. Danes pa je Slovan svoboden, je za to, da se veseli zmage svoje bratske misli.

To, kar je zmagalo v dobro nas vseh, ni bilo samo orožje in premoč Antante, temveč tudi čarobna moč besede, globokost plemenitega mišljenja, vzvišenost etično zmagajočega življenja — moč kulture.

Razmotrivanje vzrokov, vprašanja in odgovori, globocine, ki jih vsebuje vezanje besed, globoka resničnost je zmagala skupno in nerazdružljivo z orožjem. Zbližajmo se! Tudi mi bomo napredovatelji mirovnih pogajanj in bomo udeležili zvezjo ljubezni na svetu!

Ne moremo biti brez Vas, ker Vas ne moremo pogrešati niti čustveno. Pridite, da pridenete roko k delu in mi bomo prišli k Vam, prinašajoč kontemplacijo slovenskega severa na Vaš slovanščini Jug, a nič manj strastno srce. Slovani hočejo kmetiško unijo slovensko, Slovani, ki se od časov selitve narodov prvič pozdravljajo kot svobodni izobraženi čimtelji.

Čez nagibe pojedincev k najvišjim ciljem: do čistega človeštva, čez bedo vojnih grozot, ki jih nismo storili mi: do prave svobode. Bodite pozdravljeni, sotrpilci naši iz dvajsetega veka. Nikdar ni bilo, ni, in nikdar ne bo nam težko v Vaših bojih, da se odločimo, na katero stran da naj se priklonimo. Gremo za glasom svojega srca, in ta pot pelje do Vas.

Da bi pripomoglo do pravičnega pojmovanja, da bi vendar prepričalo našo javnost in morda tudi merodajne kroge, o dejanskem čustvovanju bratskega naroda Čehov do nas! (Op. ur. In da bi se to dejansko čustvovanje pokazalo tudi v češki politiki!)

poseben paviljon za opazovalni oddelak in mešane infekcije. To bi bilo najmanj, kar je potreba. Po razmerah naj bi se pa prizidali poznejše novi paviljoni, tako, da se zlasti nalezljive bolezni in pa odprta tuberkuloza lahko čimbolj izolirajo.

Moderna otroška bolnica ne more dobro posloovati brez svojega Röntgenovega in internega laboratorija. Patološko - anatomske ji je sprva lahko skupen s kako večjo bolnico istega mesta.

Moderna otroška bolnica mora biti učilišče strežniškimu in oskrbnikemu osovju v službi splošnega otroškega skrbstva. dalje babilam, ki bodo morale pri nas na tem polju igrati po deželi za enkrat glavno ulogo, pa tudi ženam in dekletom iz premožnih in izobraženih meščanskih krogov, ki bodo hotele iz idealizma, karitativnega nagnjenja ali iz socialnega uvidevanja prostovoljno vršiti prosvetno in pomožno delo na polju otroškega zdravstva med narodom, ter končno našim bodočim učiteljskim kandidatinjam pa tudi kandidatkom, ki jim bomo morali dati na pot med ljudstvo več znanja o otroški higijeni, nego doslej.

Pa tudi mladim zdravnikom mora biti bodoča otroška bolnica na stečaj odprta, da si v njej lahko s praktičnim delom izpopolnijo nesigurno teoretično znanje otroškega zdravstva, pridobljeno na univerzi. — Danes nima slovenski zdravnik te možnosti nikjer.

Razne institucije otroškega skrbstva (posvetovalnica za matere, mlečne kuhinje, zavetišča za doječe mate-

Pismo iz Beograda.

Beograd, 17. marca

Danes in jutri pošlje adresni odbor, ki bo po možnosti skušal dovršiti svoje delo še tekom jutrišnjega dneva. V odboru je mnogo dobre volje, da se pokaže tudi pri sestavi adrese edinstvena volja narodnega predstavništva za skupno delo pri zgradbi naše države. Doslej so se pokazale težkoče edinole od strani Starčevićancev, vendar pa obstoja upanje, da bo mogoče tudi te težkoče odstraniti.

Pri današnji seji se je izvršila izvolitev parlamentarnih odborov. Po poslovniku srbske skupščine, ki je začasno prevzet tudi za narodno predstavništvo, je treba izvoliti naslednje odbore: finančni, upravní, sanitetni, petičniški, odbor za presojo umestnosti vloženih iniciativnih predlogov ter odbor za občine. Odbori se volijo na ta način, da se zbornica potom žrebom razdeli na 7 sekcij. Od teh sekcij izvoli vsaka po dva člana v finančni odbor in po enega člana v ostale odbore. Demokratiški klub je v današnji seji imenoval svoje zastopnike za razne odbore. Klub je stopil v dogovore z ostalimi parlamentarnimi klubi v svrhu enotne kandidatne liste, da se na ta način popravi nedostatek poslovnika, ki prepušča sestavo tako važnih odsekov glolemu slučaju. Ta način volitev je povzeto po francoski ustavi, zaradi svojih nedostatkov pa ga bo treba svoj čas pač revidirati.

Demokratiški klub je vložil dve interpellaciji in sicer prvo glede interniranja goriških Slovencev in okrutnega postopanja z njimi od strani italijanskih oblasti in drugo glede neupravičenega prekoračenja demarkacijske črte od strani italijanske armade, vsled česar so Italijani proti doletitvam premirja zasedli kraje: Logatec, Postojno, Rakek in St. Peter. Nadalje je vložil Demokratiški klub vprašanje na ministrskega predsednika v zadevi vznemirjajočih vesti v jugoslovansko-italijanskem sporu. Klub zahteva pojasnila, ali je res naša mirovna delegacija upravičena staviti Italijanom kompromisne predloge. Pričakuje se, da bo odgovoril ministrski predsednik Protić na to vprašanje že v eni prihodnji seji. (Se je med tem že zgodilo. Gl. današnje poročilo LDU.)

V parlamentarnih krogih se govori, da bo uvedel adresno debato v plenum zbornice ministrski predsednik Stojan Protić z obširnimi ekspozicijem o zunanjem in notranjem položaju kraljestva S. H. S.

Kakor se poroča iz avtentičnega vira, vlada tudi danes ni prešla nobenih vesti, iz katerih bi se dalo sklepati, da je stopila rešitev našega vprašanja v Parizu v odločen štadij, oziroma, da je prišlo v tem vprašanju do odločilnega prevrata.

Nekateri ljubljanski listi prinašajo zadnje čase iz Beograda čudne vesti. Tako poročajo nekemu listu, da je nastop JDS preprečil povišanje mandatov za Slovenijo. Ta vest je popolnoma neresnična in očitno tendenciozna. Ljubljanska »Jugoslavija« pa je prinesla članek proti ministru Pribečeviću. Članek se opira na izjavljanja beografske »Epohe« in temelji na popolnoma napačnih informacijah. »Epohe« je namreč priobčila uvodnik, v katerem apelira na ministra Pribečevića, naj nikar ne zapira nedolžnih ljudi, dočim nekdanji mučitelji našega naroda, a zloglasni Wittmann sede v udobni državni službi. Ta članek »Epohe« ima svoj poseben vzrok. Minister Pribečević je dal namreč zapreti znanega beografskega milijonarja Selnickega, ki si je pridobil za časa avstrijske okupacije ogromno premoženje in ki je bil v intimnih stikih z avstro-ogrskimi in nemškimi okupacijskimi oblastmi. Ta Selnicky je pa eden glavnih denarnih virov beografske »Epohe«, ki ga je morala zato brati v dotičnem članku, ne da bi imenovala pri tem njegovo ime. Na podlagi

re itd.), bi bile z otroško bolnico manj tesno spojene. Kar se tiče prostora in časa ustanovitve morajo pri njih odločiti posebne potrebe. Morale bi pa z njo biti v neki ohlapnejši zvezi, zlasti kar se tiče zdravniškega in strežniškega osovja, potrebnih inštrumentov, zdravil in vsaj deloma tudi morda glede gospodarske organizacije (na pr. enotno dobavljanje mleka, enotna uprava inventarja itg.).

Ta črtež moderne otroške bolnice je seveda le nedovršena skica. Obrisa-ne so s par potezami le nekatere najvažnejše njene posebnosti.

V.

Ali pa ni morda misel na tako otroško bolnico pri nas prazen fantom? Ali bi ne bila taka ustanova preprosta za nas skromne in ponižne Slovence?

Tako vprašanje je nedopustna samooskrumba.

Ne fantom, nego najnujnejša potreba je za nas taka bolnica. Tudi če bi bili še danes pod dunajskim bičem in če bi nam oholi gospođe še tako vtepali v glavo misel, da je taka ustanova preprosta za hlanca, bi morali odločno reči, da je to le naša nučna vsakdanja potreba in nič več. Tembolji se mora zavedati tega svobodnega narod, narod bodočnosti. Potrebna nam je, ko zibelka mlademu zakonskemu paru, ko plenice mladi materi.

Pa bi se morda skromno zadovoljili s kako manjšo, cenejšo napravo? Ali morda s preuredbo kake že obstoječe hiše?

Da, za danes, za takoj, da moramo pri tej prvi začetki uporabljati, bi

dostiti zahtevam današnjega časa. Očrtati jih hočem tu le v glavnih obrisih.

Zidana mora biti na pravem prostoru. Sredi mesta v prahu in hrušči ceste ter sijastem dimu fabrik ne more izpolnjevati svojih nalog. Težnja modernega časa je, zidati zdravstvene zavode na periferiji mesta v čistem ozračju in mirni okolici. Otroška bolnica mora biti obdana od prostornih vrtov in nasadov, primernih za solnčenje, šetališče in igrišče otrokom, v večji razdalji naj jo pa obkroža gozd, polje ali travnik.

Postavljena mora biti na solnčen kraj. Solnce je najboljši zdravilo in najboljši zdravnik. Zato otroške bolnice nikdar na osveto! Obrnjena mora biti tako, da zre z najširšimi stenami in največimi okni svojih bolniških sob na solnčno stran.

Močnim vetrovom otroška bolnica ne sme biti izpostavljena. Najboljše je zanj solnčno zatetje ob vnožju ali na pobočju hriba.

Seveda tako daleč izven mesta ne sme biti, da bi ležala za ljudstvo in za sanitetno službo preoddolno.

Da mora imeti kanalizacijo, vodo-vod, plinovo in električno napeljavo, ni treba poudarjati.

Obseg zidave mora biti preračunjen ne le za sedanje razmere, nego za bodočnost, ker bodo zahteve, stavljene nanjo, vsled množenja prebivalstva in dvigajoče se kulture hitro rastle. Zasnovana mora biti tako, da se vedno lahko še poveča ali preuredi razmeram primerno. Otroška bolnica, ki bi morala postati v 10 ali 20 letih pretesna in zastarela in ki bi bila ne-

zmožna razvoja in preuredbe, bi bila neekonomična ter sorazmerno mnogo dražja, nego a priori za bodočnost preračunjena bolnica.

Na znotraj mora biti urejena posameznim panogam otroškega zdravstva primerno.

Najobčutljivejša točka in obenem ponos vsake otroške bolnice mora biti lep oddelak za dojenčke. Ta mora biti urejen po enako strogih principih snage in sterilnosti, kakor operacijski dvorani kirurške bolnice. Opremljen mora biti z vsemi potrebnimi sredstvi za moderno nego dojenčka. Imeti mora na razpolago svojo, posebno urejeno kuhinjo za mleko in druga nadomestna hranila za dojenče. Imeti mora sorazmerno veliko število posebnih inteligentnih in vestnih strežnic.

Za tuberkulozo mora imeti otroška bolnica na poseben način urejen oddelak z obsežnimi verandami ali ravno streho za solnčenje. Kolikortoliko ločen od splošnega tuberkuloznega oddelka, naravnost hermetično zaprt pa napram dojenčkemu oddelku, mora biti oddelak za odprto tuberkulozo, to je za vse one bolničke, ki izločajo s kašljanjem, blatom, vodo ali gnojem žive tuberkulozne kali, ker so nevarni, da okužijo druge otroke.

Po principih splošnega internega oddelka mora biti urejen oddelak za razne notranje bolezni.

Priklonjen oddelku za dojenčke, vendar z dovoljno neznostjo izolacije, mora biti oddelak za prirojeno sifilis dojenčkov.

Za nalezljive bolezni so potrebni izolirani oddelki, zlasti za škriatic, difterijo in grlo, ovsušeno

tega članka »Epohe« je priobčila »Jugoslavija« napad na ministra Pribečevića, upamo, da v dobri veri in vsled ne-poznanja pravih razmer. Zato naj bodo listi pri pisanju beogradskih poročil nekoliko oprežnejši in naj se pobrigajo za točne in jasne informacije.

Novinski pregled.

»Naprej« prinaša sklep ljubljanske krajevne organizacije JSDS, ki se glasi: Brez ozira na verodostojnost zadnjih poročil o usodi Trsta, Reke, Istre in Goriške izjavljamo, da je Jugoslavija, ki priznava nobenih sklepov, katere upostavlja takozvana mirovna konferenca v Parizu. Za nas so vsi sklepi te deseterice, predstavni-ce svetovnega militarizma, ničevi in popolnoma neobvezni, pa naj bodo ti sklepi ugodni ali neugodni, v korist ali na škodo jugoslovanskega naroda. Socialna demokracija stremi po miru, ki bo zadovoljil vse narode Evrope, ki bo združil vse proletarske mase tega kontinenta. Takšno rešitev evropskega problema prinese le revolucija svetovnega proletariata, združenje od svetovnega kapitalizma odrešenega proletariata zahoda in vzhoda. Socialna demokracija zato prezira vse sklepe, ki prihajajo od tega antantnega sodišča in poslušajo le one revolucionarne glasove, ki prihajajo iz vsajstajnega proletariata. — V kratkem se skljuje velik manifestacijski shod.

»Jutarnji List« pravi, da je pogrešek našega temperamenta, da se hitro razvnamemo, razbesnimo pa tudi prehitro pomirimo. Francoska ni obupavala po Sedan, marveč se je oprijela ideje revanše, ki je dala življenjsko moč Rusiji ni zlomil Brest - Litovski mir, marveč je razkrojil Nemčijo, Srbija ni klonila po umiku skozi Albanijo, marveč je celo pomagala osvoboditi nas. Ako pariška konferenca sklene brez odločbe naroda v Istri, na Reki, v Gorici in na naših otokih, da imajo ti kralji pripasti Italijanom ali komu drugemu, je to znak, da mirovna konferenca ne bo stvorila evropskega mira. Tak zaključek mora vzbuditi v nas spoznanje, da je rešitev edino v našem narodnem jedinstvu, tak zaključek mora biti poziv vsemu našemu narodu: ne obrambno, niti pred zemlje, niti jedna duša se ne sme izgubiti!

»Jugoslavenski List« v Sarajevu piše o napadnih italijanskih časopisja na našega regenta Aleksandra. Najboljše ga napada »Tribuna« radi njegovega delovanja v Parizu in izjave v Toulonu, da mi naših obal ne prepuščamo Italijanom. Regent Aleksander je delal in dela za domovino, ono, kar je delal Viktor Emanuel II., kralj pošteni za Italijo. Kar dela regent, to odobrava tudi vsa Srbija. Sedem let je v vojni, njeni sinovi pa se opazujejo orožje, pripravljeni na kri in smrt za vsaki kamen naših obal, za vsako ped naše slovenske zemlje, za jedinstvo Jugoslavije — Vsi smo si jedini v tem. Srbi, Hrvati in Slovenci.

»Novo Vreme« izjavlja: Ali se ne ponavlja v Versailleskih dvorah stara igra okorelih diplomatov, uglednih grabežljivcev in ljubeznivih sovražnikov? Narodni trepetajo, da odločitev svetovnega sodišča ne bo odločitev pravice in podlaga za mir, boje se, da bodo prevarani za plodove svojega trpljenja. Vendar pa je še čas, da se sklene namesto »miru držav«, za kateri se je borila diplomacija v Wilsonovi odločnosti, »mir narodov«. To bi značilo ne samo mir med narodi, ampak tudi mir v narodih. Težko razočaranje pa bi zadelo svet, ako bi iz Versailles izšel mir, ki bi kazal bodočo vojno. Strašen pa je bes razočaranja sveta. To naj imajo pred očmi svetovni sodniki.

»L' Adriatico Jugoslavo« vzklika, da Jugoslavi prikažejo polne pravčnosti od onih, ki so jo obljubili pred vsem svetom. Ako je ne bo, ne bo krivda na strani Jugoslovancev, pač na strani onih, ki so se postavili na pedestal visoke morale in mednarodne pravčnosti pa niso čutili take potrebe, marveč so padli v sisteme, dobro znane jugoslovanskemu narodu, ker so jih trpeli v časih Metternicha, Bacha, Tisze in drugih. Jugoslovanski narod je preстал zmaganostno te sisteme in jih preživel, mogel bo prestat tudi morebitno novo izdajanje takih listemov. List nadalje krep-

bilo seveda vse dobro, kar bi bilo na razpolago. Samo da bi kaj imeli! A le za prvo silo! Toda, da bi šli mi danes na delo, pa pričeli graditi otroško bolnico po zastarelem, preozkem programu, ali pa bi preurejali kako zastarelo napravo kot edini cilj in definitivum — tega nikakor ne smemo. Danes stojimo gospodarsko na lastnih nogah in gospodariti moramo na vseh poljih ekonomično, tako da bodo naprave, v katere bomo zalozili svoj kapital in svoje delo, v korist nam in našim dedičem, ne pa nam samim v spotiko, dedičem pa v napotje.

Kdaj naj bi se pričela graditi bolnica?

Ta hip seveda ni mogoče pričeti. Nimamo še ne načrta, ne materiala, ne kapitala za ta namen. Vorašanje je, če imamo arhitekta in zdravnika, ki bi mogla takoj, brez predstavljenosti, izdelati podoben načrt. In da imamo vse to, danes še niso ugodne razmere za izdelanje.

Ali ne bo dolgo, pa bodo razmere dopuščale možnost zidanja. Da bomo mogli uporabiti prvo tako priliko, moramo pričeti brez odloka s predpripravi. Predno se prične zidati, mora biti rešenih nešteto vprašanj: naj omenim le najvažnejše: vorašanje kapitala; potem vorašanje načrta, prostora in še marsikaj. Tako pripravljeno delo je danes že možno in ne smemo se mu več izogibati.

Kdo je pa poklican, da prime za to delo?

Oni, za čigar deco bo bolnica postavljena, to je ves narod, ali z drugo besedo: država. Konkretnije povedano pa državna vlada kot izvrševalna oblast narodne volje in čuvarica državnih koristi. Osnovanje otroške bolnice

ho pobija italijanske laži o Italijanstvu sp našli zemlji.

»Pravda« v Beogradu piše o ljubljanskem dogodku. Članek je cenzura zelo posnežila. Iz ostalega navajamo: »Ako se je res zgodila taka netaktnost nasproti italijanskim ali katerikoli drugim zavezničkim častnikom, bodisi od strani prebivalstva, bodisi od strani tamkajšnjih pokrajinskih oblasti, potem ni to globoko obžalujemo. Mi smo bili svoj čas v mnogo napetih odnosih z Avstro-Ogrsko nego danes z Italijo, v Srbiji je obstajala globoka in davna mržnja na vse, kar je avstrijsko, pa vendar niti v najkritičnejših časih ni bilo nikjer nobenega izgrede proti uradnim organom avstro - ogrske države, čeravno so bili v Beogradu njihovi carji narli in razgovorni drugi uradniki. Se manj se je srbska vlada kdaj obnašala proti njim drugače nego hladno, a strogo korektno in uljudno. Ako pa v Ljubljani — kar je tudi mogoče — ničesar ni bilo, potem je vladna dolžnost, da to javno in odkrito ustanovi, poda svoj uradni, avtentični opis dogodka in na ta način prepreči, da bi se izmišljene stvari koval v svojo kapital proti našemu narodu in našemu državnemu in narodnemu dostojanstvu.

»Agramer Tagblatt« piše na naslov mirovne konference: Ako tam zmaganostno omanjenje ni izbrisalo spominov na strašne žrtve južne Srbije, ako tam dejstvo, da se sedaj ni treba truditi za to, da se iztrga stara habsburška država iz zveze z Nemčijo, in razumevanje za desorgarizacijo podonavske monarhije, ki so jo vršili Jugoslavi skozi leta in leta, ni popolnoma pozabljeno, ako niso bila vržena proč vsa lepa gesla iz časov stisk, potem deseterica ne more iti preko naše pravice do ujedinjenja, svobode in samoodločbe. Ako bi se to vsledno zgodilo, bi bil to dokaz, da obstoji med pariškim in dunajskim kongresom samo ta razlika, da so svoj čas na Dunaju cesarji in kralji razdeljevali narode in se igrali z njihovo usodo, sedaj vrše pa to nazadnje »demokratije«. Pariški kongres bi bil uvod za nove vojne.

»Riječ« dostavlja h govoru prestolonaslednika: Dočim se v Beogradu skunjuje delo našega narodnega ujedinjenja, hočejo v Parizu isti čas uničiti uspeh številnih junakov in mučnikov. Prvi prestolni govor je naravno izraz te težke situacije. Neki modri Francoz je rekel pred sto leti: Ako se kako slovansko aspiracijo pokopljemo pod ozidje trdnjave, jo požene v zrak Evropa naj torej nikdar ne zakopljemo njihovih aspiracij, ker so močnejši od nas.

»Epohe« prinaša iz Prage dopis svojega specialnega dopisnika, v katerem razpravlja o slovanski vzajemnosti: Danes po svetovni vojni se formira tujak nov pokret slovanske vzajemnosti. Te dni se je osnovalo društvo v to svrhu »Společnost slovanske vzajemnosti v Praze«. Ta misel je izzvala v javnosti jako živ odziv in doslej je že prijavilo 150 članov. Na čelu prijavljenih korporacij prednjači češka sokolska zveza. Težnja je ta, da današnje postojanje v praktičnem izvajanju slovanske vzajemnosti hodi metodsko po drugih potih kakor doslej, in to zlasti na podlagi skupne, dobljene z neposrednim stikom prakov in pripadnikov slovanskih narodov za čas svetovne vojne in da se stalno išče sedaj skupnega kulturnega napredka Slovanov. Ves program in delo se je napravilo, skoro pa na sklicana sela o potrebi delovanja na tem polju. Vzporedno s tem pokretom gre želja v profesorjskih krogih, da se na čeških srednjih šolah uvede učenje je jugoslovanskega jezika. Simpatičen je v tem pravcu članek »Slovanski jeziki na srednjih šolah«, ki ga je priobčil profesor brnske trgovske akademije, ki se zavzema za oblikaten poduk srbohrvaščine na čeških šolah. V svrhu, da se dobe učne moči, se ustanove ferijalni kurzi.

Slovenska šola
Zveza. Šeja izobraževalnega in častniškega odseka se vrši v petek 21. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih SSZ. v Narodnem domu.

spada v področje poverjenosti za zdravstvo in poverjenosti za socialno skrb.

Toda mi kot praktičen, inteligenten in impulziven narod ne bomo vpili vedno le na vlado, če bomo kaj potrebovali, ali rentacijo nad njo, če nam ne bo kaj všeč. Privatna inicijativa bo brez dvoma igrala veliko vlogo v našem bodočem narodnem, oziroma državnem življenju, podobno kakor je to v Ameriki in Angliji. Vsakdo izmed nas svobodnih državljanov ne bo čakal križem rok sunka od zgoraj, če bo videl pred sabo neobdelano polje, nego bo prijel iz lastnega nagiba za delo. Le če bomo taki, bomo mogli korakati v vrsti modernih narodov ter tekmovali z njimi v borbi za obstanek.

Tudi vprašanja otroške bolnice se mora lotiti neodvisno od akcij vlade, ki je seveda prva poklicana, privatna inicijativa. To je pravo polje za udejstvovanje bogatih karitativnih in socialno čutečih sil, spečih v mnogih pripadnikih onih slojev našega naroda, ki imajo v rokah veliki ključ za oživetje moderne otroške bolnice: kapital. Priskočili bi nedvomno izdatno na pomoč naši denarni zavodi in za manjše prispevke bi se lahko zainteresirali najširši sloji.

Če so enkrat državni in privatni načrti toliko dozorili, da se srečajo, lahko privatna inicijativa smatra svojo nalogo za dovršeno ter vse materialno odstopi državi. Če bi se le ustanovila organizacija s ciljem: moderna otroška bolnica, bi nedvomno ne bila težka in dolga pot do obstinitivne cilja. Latentnih sil, ki bi, enkrat sprožene, vztrajno delovale za dosego tega cilja, je med nami dovolj, potreba je skrajno nujna, pozorji za izvedbo velikopotezne zasnovane načrta so dani. Le pričeti je treba. In pričeti takoj!

Politične vesti.

SLOVENSKO ŽENSTVO BREZ RAZLIKE STANU IN STRANKE!

Vabimo Vas na sestanek na magistratu v posvetovalnici v četrti, dne 20. marca ob 5. uri popoldne. Dnevni red:

JUGOSLOVANSKI IRREDENTSKI SKLAD.

Sklicateljica: Franja dr. Tavčarjeva.

PROTEST.

Prebivalstvo občine Gorenje Polje, okraj Novo mesto, je na shodu dne 16. suša 1919 sklenilo najostrejši protest proti italijanski zasedbi našega ozemlja ter nikakor ne verjame časniskim vestem, da bi Antanta proti naši volji izročila velik del naše zemlje Italiji.

OBCNI ZBOR KRAJEVNE ORGANIZACIJE JDS. V ŠKOFJI LOKI

se vrši v nedeljo, 23. marca, ob 10. uri popoldne v prostorih Narodne čitalnice Dnevni red: Volitev zastopnikov v izvrševalni odbor JDS.

»CORRIERE DELLA SERA« O LJUBLJANKEM DOGODKU.

Sklep najvišjega vojnega sveta v Parizu, da ima posebna vojaška komisija preiskati ljubljanski incident, da je italijanskemu časopisju povod k napadom na Jugoslavijo sploh in Slovenijo posebej. »Corriere della Sera« porablja ugodno priliko in pravi, da je ljubljanski dogodek pokazal, kako politično nezreli so Slovenci v mednarodnih odnosih. Z zadovoljstvom pa se mora ugotoviti, da je ta slučaj dal priložnost zastopnikom zaveznikov pripoznati potrebnost, da se da Italiji za želitev primerno zadoščeno in da ima Italija tudi pravico zahtevati primerno spoštovanje, ki ji gre ne le kot velikiemu narodu, ampak tudi kot zmagovalni državi. Italijanem je odvzela njihova domisljivost še zadnji ostanek razsodnosti, katere že itak niso imeli v obilici. Po celo vojno so se izkazali kot najslabši vojski in stratezi, militarično niso dosegli prav ničesar, zlasti bi ne bili nikdar prebili fronte na Pavi brez notranjepolitične revolucije v Avstriji in sedaj se bahajo in ščeperijo s svojo takozv. »zmago« kakor pravi šarlatani in kričarji. Narodnostna načela in Wilsonove zahteve so jim deveta briga, če tudi jih imajo polna usta. Narod, ki hoče uživati in ščititi najdražji zaklad, svojo svobodo, jim ni zrel za samostojno državno življenje!

(Naša izvirna poročila iz Beograda 19. t. m.)

UREDITEV VALJNEGA VPRAŠANJA V KRALJEVINI S. H. S.

Beograd, 18. marca. Kakor poroča »Trgovski Glasnik«, bo valutno vprašanje urejeno na sledeči način: Vlada bo v najkrajšem času potegnila iz prometa neprijeteljski papirni denar in ga zamenjala z državnim papirnatim denarjem kraljevine SHS. Namesto denarja avstro-ogrške banke ne bodo stopili bankovci kakšnega našega denarnega zavoda, ampak država v njej papirni denar, za katerega bo jamčila celokupna naša država z vsem svojim premoženjem in z vsemi svojimi dohodki. Novega denarja ne bo izdala srbska narodna banka, ampak država sama, dokler ne bo ustanovljena emisijska banka po vzgledu avstro-ogrške banke.

USTANOVITEV DEMOKRATSKE TISKOVNE DELNIŠKE DRUŽBE.

Beograd, 18. marca. Demokratski klub je danes sklenil ustanoviti demokratsko tiskovno delniško družbo, ki bo imela začetnega kapitala nad dva miliona kron. Prva publikacija novega podjetja bo dnevnik, ki začne v kratkem izhajati v Beogradu. Poziv na subskripcijo delnic podpisuje vsi člani demokratskega kluba in člani pripravljene odbora, ki je bil izvoljen na ustanovni skupščini JDS v Sarajevu. Pozdravljamo novega sobojevnika za jugoslovansko demokracijo!

POSILANJE ČEŠKO - SLOVAŠKE REPUBLIKE V BEOGRADU.

Beograd, 18. marca. Za poslanika češko-slovaške republike v Beogradu je določen bivši poslanec in dunajskem državnem zboru Kalina.

Naše posebne vesti iz Zagreba in Beograda sprejete danes v noči.

KRIZA VSLED ODSTOPA MINISTRA DR. PETRIČIČA.

Beograd, 19. marca. Kriza zaradi ostavke ministra dr. Petričiča še ni rešena, ker se Starčevićanci še niso odločili, ali naj odstopijo v kabinet svojega odposlanca ali ne. Do sedaj je gotovo samo to, da dr. Petričič ne bo imenovan več za ministra, a tudi drugače je malo verjetnosti, da bi še kak Starčevićanec vstopil v kabinet, ako ostanejo Starčevićanci pri svoji dosedanj razdirajoči politiki.

PROSTA TRGOVINA — Z OMEJITVAMI.

Zagreb, 19. marca. »Narodna Politika« poroča iz Beograda: Trgovina s sladkorjem, petrolejem, s kamenim oljem in vžigalicami ostane slej ko prej vezana, a tudi za predmete, za katere sicer velja prosta trgovina, je pričakovati omejitve. Bržčas bo izšla ministrska naredba, ki bo dovoljevala nakup pravih predmetov kvocijama do

teže 1000 kg. Večje množine so podvržene nadzorstvu vlade in najstrožji kontroli.

ZBOROVANJE SOCIJALISTOV V ZAGREBU.

Zagreb, 19. marca. Snoči se je vršila v prostorih »Prehane« skupščina zagrebskih socialistov. Zborovanje, ki je bilo zelo dobro obiskano, je otvoril sodrug Topol. Na dnevnem redu je bilo vprašanje udeležbe na socialističnem kongresu v Brodu. Za in proti udeležbi je govorilo več govornikov. Razvila se je živahna debata, ki je trajala pozno v noč in zavzela naposled zelo ostre oblike. Zborovalci so se razšli, ne da bi prišli do konkretnega zaključka.

IZMENJAVA BLAGA MEM FRANCIJO IN JUGOSLAVIJO.

Zagreb, 19. marca. Kakor poročajo iz Reke, so osnivali Francozi na Reki pod okriljem francoskega vojaškega poveljstva poseben trgovski urad, ki naj posreduje v trgovini med Francijo in Jugoslavijo. Francija bi nam lahko dobavljala v zameno za les, usnje, mast, med in suhe slive razne industrijske predmete, zlasti luksurijsno blago, kakor likerje, fina vina, šampanjec, parfumerije, milo, dragulje in zlatino, pa tudi manufakturno in kolonialno blago.

PARLAMENTARNO DELO.

Beograd, 19. marca. Včeraj popoldne je zboroval pod predsedstvom Ive Grisogona adresni odbor, ki je svoje delo v glavnem že dovršil. Po naročilu odbora so izdelali poslanci dr. Svetislav Popović (DK), Drašković (samostalec) in dr. Drinković (Nar. kl.) načrte za adresno. O načrtu se je razvila živahna debata, katere sta se udeležila tudi ministri dr. Kramer in Pribečević. V vseh glavnih točkah je prišlo do popolnega sporazuma, odprto je ostalo samo vprašanje, ali naj obsega adresa natančne določitve glede volilnega reda za konstituantno, ali naj se izjavi samo za princip. Diference v tem vprašanju niso principijelne značaja, ampak gre le za to, kako naj se stilizira načelo proporcionalne volilne pravice, da se ne vstvari preudica za končno odločitev narodnega predstavništva. Volilni propore nima nikakršnih nasprotikov in bo skoraj gotovo obveljal za volitev v konstituantno. Adresna debata v plenu zbornice se bo začela najbrže v petek. Otvoril jo bo ministrski predsednik Protić z obširnimi ekspozicijem o zunanjem in notranjem položaju kraljevine SHS. Kolikor se more, do danes presoditi, bo sprejel adresni odbor kombinirani načrt adrese poslanca Draškovića in dr. Popovića.

Beograd, 19. marca. Popoldne in popoldne so se vršili danes razgovori od kluba do kluba o stilizaciji adrese. Popoldne se je vršila v tem vprašanju medstrankarska konferenca, da se spravi korekture posameznih klubov v enotno formulo. Razen Starčevićancev so se vsi drugi klubi našli na skupni poti enotnega besedila in enotne manifestacije edinstvene volje v zunanji in notranji politiki. Starčevićanci igrajo prav posebno vlogo in so se umikali v svojih separatističnih zahtevah od etape hrvatskega prava do zaključne črte, naj vsebuje odgovor na prestolni govor zahteva proporcije volitve v konstituantno. Večina klubov soglasja z načelom proporca, vendar pa smatra za neoportuno podrobnosti volilnega reda vpletati v zbornično adreso. Po njih mnenju naj pride to na dnevni red, čim bo v pretresu volilni red za konstituantno.

BEOGRAD NASTOPA ENERGIČNO ZA NAŠE ZAPADNE MEJE.

Beograd, 19. marca. Vsi beogradski listi nastopajo sedaj prav odločno glede naših zapadnih meja. Zagrebski in ljubljanski dogodki so vzbudili tudi beogradsko publiko, ki se je začela v zadnjih dneh mnogo intenzivneje zanimati za naše nujne zahteve, kakor je to delala doslej Opozicijski listi napadajo vlado, da je bila preveč obzirna napram Italiji in da je hotela celo vesti o zagrebskih in ljubljanskih demonstracijah potom cenzure zatreti.

KURS KRONE V BEOGRADU.

Beograd, 19. marca. Za 100 dinarjev se plačuje v Beogradu 290 K, za 100 frankov pa 390 K.

DR. ROJE ODSTOPIL.

Beograd, 18. marca. Dosedanji poverjenik za bogocastje pri zagrebski vladi dr. Roje je podal svojo demisiijo, ki je bila od ministrskega sveta sprejeta. Dr. Roje dobi v priznanje svojih velikih zaslug visoko odlikovanje.

(Naša posebna poročila iz Dunaja.)

»NARODNI LISTY« O JUGOSLOVANSKO - ITALIJANSKEM SPORU.

Praga, 19. marca. Z ozirom na vesti, da je odločitev v jugoslovansko-italijanskem sporu pred odborom deseterice v Parizu že padla, pišejo »Narodni Listy«, da globoko obžaluje češki narod usodo bratskega naroda, da pa ni verjetno, da bi bila odločitev v tem vprašanju že padla. Tudi v Parizu ne more gledati odbor deseterice mirno, kako se zanaša na ta način sovraštvo in nezaujanje med ona, ki so se med

vojno borili ramo ob rami za osvoboditev malih narodov in med one, ki bi jim moralo že dejstvo, da postanejo mejaji, nalagati nalogo in dolžnost priateljstva. Zato je upati, da zbor deseterice še ni govoril zadnje besede in da ne bo dopustil, da bi delegacija kraljevine SHS zapustila mirovno konferenco, ne da bi podpisala miru in da ne bi priznala novo nastali položaj ter da bi pričela sovražno nastopati proti svoji sosedni Italiji. Upajmo, da bo zbor deseterice v Parizu še v zadnjem trenutku uvidel potrebo revidiranja italijanskih zahtev ter da bo potem presodil položaj objektivno in brez strankarskih ozirov.

SOCIALNE REFORME NA OGRSKEM.

Budimpešta, 19. marca. Ministrstvo za socialno skrbstvo je v zvezi z finančnim ministrom izdelalo zakonski načrt, po katerem se naj regulira stanovanjsko vprašanje. Posestnikom večjih hiš z več stanovanji se bodo dale nekatere zadolžnice, ki jih pa posestniki ne smejo prodati. Cene stanovanj, ki so do sedaj stala do 800 K se znižajo na 400 K, najemščina stanovanj od 800 do 2000 K ostane neizpremenjena in najemščina stanovanj čez 2000 K se zviša primerno. — Tivornica za izdelovanje železniških vozov in sploh železnišk-materijala Gradec-Sopron se prevzame v lastno reziijo, ker tvorničarji niso hoteli ugoditi zahtevam delavcev. — Finančno ministristvo bo izdelalo načrt o določitvi minimalnih plač in določilo obemem višek pristojbin in doklad za bančne ravnatelje in nadzornike, ki bodo v tem pogledu stavljeni pod državno nadzorstvo.

STRAJK KROJACEV V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 19. marca. Tu je izbruhnila stavka krojačev za gospode, ki zahtevajo 360 K tedenske plače, mesečno torej najmanj 1440 K dohodkov. (Vidi se, da je papirja dovolj, zakaj ga ne bi smeli imeti tudi krojači!)

AVSTRO-OGRSKA BANKA SAMA NIMA ZAUPANJA V VOJNO POSOJLO.

Dunaj, 19. marca. Avstro-ogrška banka na Dunaju je določila, da ne kupuje bivšega avstro-ogrškega vojnega posojila za 75% svoje vrednosti, marveč samo še s 50%.

ZBOROVANJE BREZPOSELNIH V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 19. marca. Tu se je vršilo včeraj zborovanje brezposelnih, ki so zahtevali zvišanje podpora in obnem 500 K draginjske doklade naenkrat. (Mora biti pravzaprav čisto lep stan brezposelnih.)

VILJEM V DENARNIH STISKAH.

Rotterdam, 19. marca. Potrjujejo se vesti, da se je bivši nemški cesar Viljem obrnil do berlinske vlade s prošnjo, da mu pošljejo nekaj denarja, češ, da so mu denarna sredstva pošla in da je svojim gostiteljem dolžan že 22.000 holandskih goldinarjev. Berlinska vlada mu je nakezala zato 600.000 mark. (Ni dovolj, da je zapravil celo Nemčijo, sedaj ji dela še dolgove. Kaj si z žaganjem drv ne zasluži svojega vsakdanjega kruha?)

LEPA BODOČNOST SE NAM OBETA OD — ANARHISTOV.

Geneve, 19. marca. V Curihu se je vršila konferenca anarhistov, na kateri so leti poudarjali, da vidijo v moritvi in v plenjenju najboljšo sredstvo za uspešno razširjenje boljševizma po celi Evropi. Sestavila se je že lista vseh onih oseb, ki se jih mora pomoriti in vseh onih bank, ki se jih mora oropati.

FRANCOSKO ČASOPISJE ZAHTEVA PRAVO SAMOODLOČBE ZA VSA NEMŠKA PLEMENA.

Pariz, 19. marca. Francosko časopisje zahteva v energičnem tonu od mirovne konference za posamezna nemška plemena pravico samoodločbe, ki se je pri narodih bivše avstro-ogrške monarhije tako dobro obnesla.

SPARTAKOVCI SE VEDNO NE MIRUJEJO.

Berolin, 19. marca. Ker je pričakovati novih nemirov Spartakovcev, je vlada pozvala nad 30.000 vladnih in zvestih čet v Berlin.

INOZEMSKI DIPLOMATI SO V SKRBEH ZA AVSTRIJSKI DENAR.

Dunaj, 19. marca. Na Dunaju se vrše posvetovanja inozemskih diplomatov, ki bodo skušali stopiti v stike z državniiki vseh onih držav, ki so nastale na teritoriji bivše Avstro-Ogrske, radi neizgostanih avstro-ogrskih bankovcev, ki se nahajajo v nevarnem inozemstvu. Obnem so pri dunajski vladi protestirali proti hermetični zatvoritvi mej za denarni promet, valed česar so nastale tujim državljanom velike neprilike.

Pristopajte k »Slovenski Matici«.

Članarina 8 K, ustanovna 200 K

Naša izvirna poročila z Dunaja 19. t. m.)

ANTANTA ODOŠLJE POSEBNO KOMISIJO, KI BO DOLOČILA USODO NEMŠKEGA DELA ČESKE IN JUŽNE TIROLSKE.

Dunaj, 18. marca. V parlamentarne kroge na Dunaju je dospela iz Švice vest, da namerava Antanta poslati posebno komisijo na Češko in v Tirole, da se na licu mesta prepričajo o položaju in da odločijo usodo nemškega dela Češke in Južne Tirolske. (Kaj pa za nas?)

ZBOLJŠANJE FINANČNEGA POLOŽAJA NA ČESKEM.

Praga, 18. marca. Češki finančni minister dr. Rašín je izjavil, da se je finančno stanje na Češkem močno izboljšalo, ker se je pri žigosanju bankovcev obdržalo 50 odst. bankovcev. Posledica tega je bilo rapidno padanje kurzov raznim efektom, na trgu se je pojavilo razno blago, ki so ga imejitelji doslej skrivali, sedaj pa ga prodajajo, kar jim prinaša denarja na eni strani, na drugi pa je vsled te radikalne operacije denar pridobil na vrednosti. Kurs češke krone v inozemstvu narašča od dne do dne, tako, da je v Curihu kurs češke krone že dosegel 30, kurs dunajske pa še vedno stoji na 22 1/2. V sled zvišanja valute je pričela padati tudi inozemska valuta. Med vojno je notiral ameriški dolar 23 K, sedaj pa le še 15 K, kar je zlasti pomembno, ker mora Češka plačati ameriško moko v dolarjih.

REKA PRIPADE ITALIJI — ALI MADŽARSKA RACA?

Budimpešta, 18. marca. Budimpeštanski listi prinašajo brezlično brzojavko iz Pariza, v kateri se trdi »neoporečno«, da pripade z vso sigurnostjo Reka Italiji. Sonnino in Orlando sta v zadnji seji deseterice izjavila, da ne moreta preje odpotovati v domovino, predno nimata v rokah zatrdila, da postane Reka italijanska prosta luka. V kompenzacijo za to pa bi Italija odstopila Jugoslaviji Dalmacijo, ki jo je Italija zahtevala zgolj iz strateških ozir. Italija pa zahteva, da se mesti Zader in Sibenik nevtralizirata.

ZADNJI AVSTRO-GRSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK V PARIZU.

Basel, 18. marca. V Parizu je došel bivši zadnji avstro-ogrski ministerski predsednik profesor dr. Lamasch, ki je sledil povabilu znanega francoskega politika Leon Bourgeois. Francoska vlada je neoficijalno izjavila, da bi bila z odposlilavijo profesor dr. Lamascha kot delegata Nemške Avstrije na mirovno konferenco zadovoljna.

Dunaj, 18. marca. Zunanje ministrstvo je podalo izjavo, da se profesor dr. Lamasch mudi v Parizu zgolj kot privatna oseba in da nima prav nikakega pooblastila nastopati kot pooblaščenec Nemške Avstrije.

BEDA IN GLAD NA DUNAJU.

Dunaj, 18. marca. Pomanjkanje živil na Dunaju je doseglo svoj višek. Vseled pomanjkanja živil je moralo že mnogo dunajskih gostin in restavracij zapreti svoje prostore, med njimi tudi znana restavracija Sacher in rotovska klet. Tudi velika tržnica je bila par dni zaprta. Danes so jo zopet odprli, a bila je — prazna, brez živil. Brezmesni tedni so se podaljšali za najmanj 1 mesec. Gosia mast se prodaja kot redkost po 80 do 100 K kilogram.

BIVŠI NADVOJVODA LEOPOLD SALVATOR POD KURATELO.

Dunaj, 18. marca. Bivši nadvojvoda Leopold Salvator, ki si je med vojno napravil z znanimi kupčijami s suhim sočivjem nad 20 milijonov kron in ki je pozneje s svojo rodbino pobegnil na Španjko, je zapustil na Dunaju ogromne dolgeve. Njegovo nepremično premoženje so postavili sedaj pod kuratelo.

PONESREČENI NEMŠKI AVIJATIKI NA ČESKEM.

Praga, 18. marca. V zvezi s poskusnim napadom nemško-avstrijskih čet na Češko poročajo, da je opetovano preletelo češko mejo več nemških letalcev. 17. t. m. je ponesrečilo neko nemško letalo pri Bilinu, aparat je padel na tla in se popolnoma razbil, trije letalci pa so prišli težko poškodovani v roke češkim vojakom.

TUDI ANGLEŠKI ŠPORTNI KROGI SE BRANJO NEMCEV.

Angleška »Yacht-association« je na glavnem zborovanju sklenila, da izključi Nemce za dobo 10 let iz vseh športnih tekem, ki se bodo priredile na Angleškem. (Ubogi Nemci, povsod jih mečemo vent!)

RAZSTAVLJEN DALEKOSEŽNI NEMŠKI TOP V PARIZU.

Pariz, 18. marca. Tu je razstavljen dalekosežni nemški top, ki je v zadnjih mesecih obstreljeval z razdalje 140 km Pariz.

FRANCIJA IN NEMŠKA AVSTRIJA.

Geneve, 19. marca. Predstojajoče demisijsko Burierja sprejemajo v Antantinih krogih z največjim priznanjem in vidijo, v njej, da računa Dunaj z intencijami mirovne konference in da razume, da mora za rešitev avstrijskega vprašanja v interesu vseh udeležencev najprej zastopati odgovorno mesto ministrstva zunanjih zadev manj eksponirana oseba. Poročilo o Kleinovi kandidaturi se pri Antanti vključno spoštovanju pred osebo učenjaka sprejema zelo neprijetno, ker je tudi Klein preveč angažiran v vprašanje združitve. Antantini krogovi bi najraje videli na mesto nemško-avstrijskega tajnika zunanjih zadev diplomata po poklicu, ki bi vžival zaupanje vseh strank.

Poročila ljubljanske korespondenčne mreže.

LAŠKA POROČILA NEVARNA PROPAGANDA.

LDU Celovca, 17. marca. (Brezlično.) Morebiti so tudi, ki so bili izvoljeni, da upravljajo državne posle Jugoslavije, znoreli, kajti njihova pohlepnost je brezmejna! Geografska karta nove Jugoslavije obsega vse staro ozemlje Avstro-Ogrske od tirolskih mej pa do Spica, vzhajši Črno goro, večji del Albanije. Razteza se do Egejskega morja brez vsakega ozira na Grke, obsega vso Makedonijo, tudi ono, kjer so Bolgari v pretežni večini; razteza se nadalje preko Banata do Bačke in Medjunurja, potem čez pretežno nemško kraljevo; se posopne na izrecno nemško ozemlje Koroške in Stajerske. Ker to še ne zadostuje, se spenja preko Stajerske do nemške Spodnje Avstrije ter preide preko grškega predmestja nekoliko kilometrov pred Dunajem do meje čisto slovaške države. — Seveda ta program duhovna Koroška še ne zastopuje klerikalnemu »Slovenecu«, ki v svoji številki z dne 26. januarja ščuja jugoslovanske delegate na mirovni konferenci, da naj ne pozabijo na kolonialno vprašanje. Avstrija je svoj čas nameravala zavzeti Cilicijo in Jugoslavijo, kot država ob Sredozemskem morju, je dediti Avstriji, ter mora kot tak zahtevati to kolonijo zase. Komaj osnovana jugoslovanska država hoče že postati kolonialna država! Ni vse to smešno? Niso gotovi gospodje znoreli? In potem imajo še pogum, da protestirajo proti imperijalističnim tendencam drugih.

Pri otvoritveni seji Narodne skupščine so opozicijski predlagali takojšnjo demobilizacijo jugoslovanske vojske. Socijalisti so grozili z odkritji, češ, da so Slovenci in posebno ministri Korošec na nezasičen način hujkali za vojno proti Italiji. Srbski vojni minister Račić je izjavil, da ne sprejme nobene odgovornosti za takojšnjo demobilizacijo, ker bi se z demobilizacijo razširil boljševizem gotovo tudi med narodom, kar bi skoro gotovo dovelo do revolucije.

Radiogram citira potem »National Zeitung«, glasom katere je baje radi izredno prekinjen promet med Dubrovnikom in njegovim zaledjem, Hrvti da nočejo ničesar slišati o Veliki Srbiji ter se približujejo Ogrski, očitajoč Srbiji drznost, ki ne jemlje v poštev ljudske znanja. Da se ne prepušči eventualni neredi v Zagrebu in drugih mestih, bi bilo nujno potrebno, takoj zasesti te kraje s četami alirancov. — Radiogram preide potem na bivanje ameriških čet v Dalmaciji ter poročava, da so se ameriške čete že davno umaknile iz Reke in da do 16. februarja niso bile več ob dalmatinski obali, izvezmi edino ameriško vojno ladjo, ki se nahaja pred Splitom. — Brezlična brozjavka iz Celotana poroča nadalje, da domnevajo, da ne bo radi izgona jugoslovanskih dijakov iz dunajskega vseučilišča regresirala beogradska vlada nad nemško-avstrijskimi podaniki v Srbiji.

Italijanski radogram omenja potem o poročilih jugoslovanskih listov, ki pišejo, da sklicanje toliko reklamirane Narodne skupščine ni izjavilo splošnega zadovoljstva in da bi konstituenta morala bazirati na tajnem, splošnem in proporcionalnem volilnem redu s soudeležitvijo vseh delov starih in novo pridobljenih narodnih držav. Narodna skupščina, ki je bila sklicana na dan 1. marca, obstoja iz 188 članov, ki so bili sleherni imenovani od dotičnih vlad, ne pa izvoljeni od naroda. Posledica tega so seveda — tendence egoistične. — Radiogram navaja končno članek »Idea Nazionale«, glasom katerega zahteva Italija Split, ki je del Dalmacije, katere se mora spoštiti z materijo Italijo iz gospodarskih, industrijskih in vojaških ozir. Italijanstvo Splita je dokazano že v številu 8000 rojakov Dantela Alighierija.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Torkova seja Narodnega Predstavnštva LDU Beograd, 18. marca. (JDU.) Predsednik narodnega predstavnštva je otvoril današnjo sejo ob 4.25 popoldne. Zapisnik zadnje seje je bil sprejet brez ugovora. Prečitana so bila nekatera vprašanja, ki so bila vložena narodnemu predstavnstvu in ki so se odstopila peticijskemu odboru. Ugodila se je prošnja nekaterih poslancev za dopust. Poslanec Dragiša Lapčević (socialist) je interpeliral ministra za notranje stvari o vzpostavitvi svobode tiska in o vmešavanju vojaških oblasti v delokrog civilnih oblasti. Interpelacija poslancev interpelira vojnega ministra in ministra za socialno politiko zaradi nezadostne pomoči delavcem, ki so bili poklicani iz Francoske. Poslanec Stojan Kostić je vložil interpelacijo na vojnega ministra zaradi prisilne tlake, ki jo je uvedla vojaška oblast v Vranji za prevažanje in sekanje drv za vojaške potrebe. Poslanec Milivoj Lazarjević je interpeliral vojnega ministra, zakaj se ne odpušče vojakov, ki so stari nad 30 let. Poslanec dr. Angelinović in tovariši so vložili interpelacijo na vojnega in socialnega ministra zaradi izplačevanja vojaških podpor rodbinam jugoslovanskih prostovoljcev. Predlagali so, naj se interpelacija prečita, kar se je tudi izvršilo. V interpelaciji zahtevajo izplačilo zaostalih vojaških pristojbin in podpor rodbinam jugoslovanskih legionarjev, ki so služili poprej v avstro-ogrski vojski in katerim je avstro-ogrška uprava svoj čas ustavila podpore, ko je dognala, da so stopili dotični vojakovi v legijo. Poslanec Stanko Bančić in tovariši so interpelirali ministra za socialno politiko in ministra za prehrano zaradi ureditve preskrbe vseh večjih mest v državi. Poslanec dr. Šimrak in tovariši so interpelirali v zadevi agrarne reforme in kolonizacije. Predsednik zbornice je sporočil, da so došli predsedniki iz raznih krajev kraljevstva pozdravi, v katerih so izražali željo po slobodi in ka-

ristno delo narodnega predstavnštva. Jugoslovanske muslimanske organizacije iz raznih krajev Bosne so vložile več protestov proti izvolitvi muslimanskih poslancev. Dr. Matković iz Bakra je poslal narodnemu predstavnstvu izjavo, v kateri oboja veleizdajalsko delo Stjepana Radića. (Burno odobravanje.) V njej izraža mišljenje, da za Radića ni več mesta v našem javnem življenju. Hodža Mahmud beg Džinić je sporočil, da odlaga valed rodbinskih razmer in slabega zdravja svoj mandat. Nato je bil prečitani dopis parlamentarne komisije grške narodne skupščine, ki ga je poslal srbskemu konzulatu v Solunu v zadevi bolgarskih nasilstev in zločinov v okupiranih krajih vzhodne Makedonije. Predsednik je nato sporočil, da bo ministrski predsednik odgovoril na interpelacije dveh poslancev.

Ministrski predsednik Stojan Protić je izjavil: Dobil sem vprašanje gospoda poslancev dr. Puca, katero je podpisano od večih tovarišev, in vprašanje gospoda poslancev Pona. V bistvu se tičeta obe vprašanji iste zadeve in istega gospoda, da se zadovolji s skupnim odgovorom. Gre torej za nastopno. V zadnjem času se se razširile vznemirljive vesti, da je padla na mirovni konferenci v Parizu definitivna odločitev o pokrajinah na zahodu našega kraljevstva in to v smislu, ki bi nikakor ne odgovarjal našim narodnim aspiracijam, tako da bi mnogi deli naše domovine s preke pol milijona prebivalcev odpadli od naše kraljevine. Dalje se je tudi govorilo, da je stopila naša delegacija v Parizu v kompromisna pogajanja z italijansko delegacijo. Z ozirom na to, da so te vesti v veliki meri razburile duhove v narodu, se je treba vprašati, ali in v koliko odgovarjajo resnici, ali je naša delegacija res pooblaščenca, da bi na svojo roko sklenila tak kompromis in ali je vlada odobrena o vseh korakih naše delegacije na mirovni konferenci. Predvsem, gospoda odgovorjati na to vprašanje da te vesti ne odgovarjajo resnici. (Burno dolgotrajno odobravanje.) Nobena odločitev o naših narodnih vprašanjih še ni padla. Vlada nima o tem nikakega poročila, pa morem zato z gotovostjo izjaviti, da odločitev res še ni prišla. Nadalje vas moram zagotoviti, da naša delegacija ni sklenila nikakih kompromisov s komurkoli si boji, da stoji vlada v najtesnejši zvezi z delegacijo in da delegacija ni dala nikdar podobnih navodil in da za to ni bila nikdar zaprosena. (Odobravanje.) Mislim, da sem s tem odgovoril na vsa vprašanja, ki so jih postavili name gospodje interpellanti, ki jih prosim, da se zadovoljijo z mojim odgovorom. (Ponovno odobravanje.) Poslanec dr. Fran Novak (Demokratski klub) povdarja potrebo, da stori vlada vse korake in vporabi vsa sredstva, da povrne našemu kraljevstvu tudi one brate, ki so sedaj še pod tujim jarmom. Predlagal je naj se sprejme odgovor ministrskega predsednika na znanje. Predsednik je nato naznanil, da je došel na današnjo sejo članovi tovariši, znani boritelji za narodno svobodo Juraj Biankini. (Vsa zbornica je viharno pozdravljala zadrškega rodoljuba.) Zbornica je prešla nato na dnevni red. Predsednik je naznanil, da je pet predsednikov sekcij vložilo demisijsko in da se zato volitve v razne odbore ne morejo vršiti, dokler se sekcije ne konstituirajo. Zbornica je sprejela nato predlog predsedništva, da se določi za prihodnjo sejo isti dnevni red, samo s to izpremembo, da se namesto verifikacijskega odbora postavi na razpravo poročilo adresnega odbora. Predsednik je zaključil sejo ob 5.10 popoldne.

Za zopet večji nemir na naših mejnih postojankih. Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 18. marca iz uradnega vira: Dne 16. marca med 3. in 4. uro popoldne so Nemci streljali na Črni graben, okoli pol 6. popoldne pa na naše straže pri Lušniku in pri kotu 470 zapadno od Lušnika. Izgubili nismo. Odgovorili nismo. — Poročilo z dne 17. marca: Okoli pol 2. popoldne so Nemci pripeljali z avtomobili ojačanja do Raka in se razvili v vojno črto v smeri proti Črnuemu grabnu. Nemška artiljerija je oddala 18 strel in na Sv. Florian, na cesti Ruštata-Velikovec in Ruštata-Sv. Flor. Ob 4.4. popoldne je nemški aeroplan metal letake nad Pilberkom. — Radkanski odsek: Okoli 9. popoldne so Madžari streljali na naše postojanke s puškami in s strelnicami.

Iz Nevege mesta. V sadnjem času piše se mnogo o novih železniških zvezah naše ožje domovine z Reko oziroma Dalmacijo, še več se pa o teh doma raspravlja. Predlaganih je več variant, ki pa imajo vse izhod iz Kočevja, češ, da ima od take zveze Dolenjake največ koristi. Pozabljajo se pri tem, da je bilo do sedaj središče Dolenjake Novo mesto in da hočemo Dolenjci menda tudi znanost pri tem središču ostati. Povzdigamo najprej slovenski del naše ožje domovine, potem pridri šele nemški na vrsto. — Ako hočemo najkrajšo zvezo Ljubljane in severnih delov z Reko, je to pač proga Kočevje - Brod - Moravice in mislim, da mi ostali Dolenjci odlašati od te proge, ne bi imeli nič proti njej. Ne sme se pa naša popolnoma prezirati in se mora tudi naše koristi upoštevati. — Mi potrebujemo tudi zvezo z Dalmacijo, ker po do sedanjih projektih bi bila zvezena Dalmacija s

Ljubljano čez Ogulin - Brod - Moravice - Kočevje ali pa Ogulin - Karlovec - Metlika. V obeh slučajih bi se zato rabila proga Reka - Karlovec, ki bo že itak dovolj obremenjena in je bila že do sedaj. — Na dlan imamo zvezo z Dalmacijo in sicer direktno, to je od Črnomlja — čez Vinico - Bosiljevo - Popovo selo - Ogulin. Ta proga bi bila dolga največ 38-40 km, teka bi skoraj po ravnini in bi bili stroški gradnje nizki, most čez Kulpo pri Vinici bi se dal igrati postaviti, ker so bregovi tu nizki, struga plitva in kamenita. S to progo bi bili naši najvažnejši kraji zvežani z Dalmacijo po direktni železnici, ne bi trebalo voziti po reški, s čemer bi odprla prevelika obremenitev te zadnje, ki je enotirna in se ne da spreminjati v dvotirno radi slabega terena med Ogulinom in Brod - Moravicami, kar so že davno Madžari konstatovali. Koristilo bi se s tem večjemu delu Dolenjske, našemu dosedanjemu središču Novemu mestu in ne samo Kočevju, ki bi bilo še dolgo vključno protekcijski, tako kot je do sedaj bilo namreč zagrizeno nemško - nacionalno. Pripomnimo, da je ves del Hrvaške, ki je tu interesiran za progo Ogulin - Črnomelj, kakor smo jo gori popisali. — Gradnja te železnice naj bi se prej ko mogoče pričela, da dobe brezposelni dela, s čemur se odbije boljševizem in ljudska nezadovoljnost. Proga bi se dala hitro in ceno izgraditi in bi v času, dokler bi se mogla proga Kočevje - Brod - Moravice končati, lahko vozila tudi del prometa iz Reke v Ljubljano. Preko Karlovca je proga itak predolga in po Hrvaški slabo zgrajena posebno pri Bujvarcih oziroma Ozlju.

Tudi laški general v Ljubljani. LDU. Dunaj, 18. marca. (ČTU.) »Fremdenblatt« poroča: Vodja italijanske komisije za premirje, general Segre, odpotuje nocoj s posebnim vlakom v Ljubljano, kjer bo posloval kot predsednik italijanske komisije pri preiskavi dogodkov, ki so se pripetili koncem februarja. (Dospel je v Ljubljano 18. zvečer.)

Konec stavke. LDU. Osijek, 18. marca. V večdnevni pogajanjih med lastniki tiskarn in stavkoječimi stavci je prišlo danes do sporazuma ter bo jutri podpisan dogovor. V četrtek prično tiskarne zopet delo.

Čuden škof, pa ravno slovenski! LDU. Maribor, 18. marca. Mariborski škof Mihael Napotnik je, kakor znano, izdal brošuro pod naslovom: »Zur frommen Erinnerung an weiland Ilre Majestät Kaiser Franz Joseph I. und Kaiserin Elisabeth.« To delo je okrajšana izdaja sliknega večjega dela iz leta 1914, in vsebuje zlasti odlomke iz bivših škofovih govorov ob priliki proslav na bivšega cesarja Franca Jožefa. Delo je bilo poverjeno v tisk znanemu tiskarju Mosböcku. Tisk na se je po zatrdilu škofa zakasnil iz tehničnih ovir, da je bila brošura šele letos 22. januarja dotiskana, oziroma cenzuri predložena. Po škofovem zatrdilu se je brošura nadšla samo v 500 izvodih. Državno pravdnštvo v Mariboru je brošuro takoj zaseglo, ker se nanaša na bivšo avstrijsko dinastijo in je bila izdana že pod novo državno tvorbo in pod novo kraljevsko dinastijo, kar označuje pregrešek zoper javni red in mir po § 305 k. z. Uvedlo se je postopanje, ki je dovelo do zaplenbe brošure. Zaplenba je bila potem od okrožnega kot tiskovnega sodišča v nejavni seji potjena. Proti tej razsodbi je škof vložil ugovor, o katerem se je v soboto popoldne v nejavni razpravi obravnavalo. Škofia kot pisca brošure je zastopal škofov tajnik dr. Tomazič. Državni pravdnik dr. Grasselli je naglašal predvsem, da postopanje nikakor ni naperjeno proti škofu kot piscu brošure, temveč se preganja brošura sama kot taka. Postopanje je popolnoma objektivno. Značilno je, da je uvod brošure datiran z dnem 29. septembra, da se v uvodu to delo označuje kot času primerno, da je prva izdaja naša doma in na bojišču prilazen sprejem in da bi bila tudi ta izdaja večja, ako ne bi ovirale tega razne težkoče. Državni pravnik je navajal posamezna mesta, kjer se prefrano proslavlja bivši cesar in cesarska rodbina ter povdarjal, da to je poveljevanje bivše habsburške dinastije prišlo na dan dobra dva meseca potem, ko smo bili že ujedinjeni pod svojo narodno kraljevsko dinastijo Karagiorgievičev. Škofov pravni zastopnik dr. Leskovar je ugovarjal, da brošura ni bila namenjena v javnost, temveč le za arhive in za zgodovino. Pisana je bila tudi le iz pietete do umrle cesarske dvojice. Omenjal je tudi, da to ni bila škofova subjektivna misel, kar dokazuje tudi delstvo, da je drugega svečana izdala pastirsko pismo, v katerem povdarja zase in za svojo duhovščino pokorščino novi vladi. V razsodbi, ki je bila na to proglašena, je bil škofov ugovor zavrnjen.

Neodrešena domovina.

Nova preganjanja. LDU. Split, 18. marca. (DDU.) Včeraj smo poročali, da so italijanske okupacijske oblasti v Sibeniku, Kninu in Drnišu aretirale in isgale vsega skupaj 61 oseb. Danes so nam došlo iz Zadra nove sle vesti. V Zadru so aretirali in v Italijo deportirali bivše glave pokrajinske vlade, dr. Uroša, Donice in dr. Jerka Machida, predsednika dolžnega odbora in

narodnega zastopnika, ki ga je takoj v počastku vojne aretirala Avstrija in ga zaprla v trdnjavi »Mamola« na vbohu Boke kotorske; potem dr. Steva Metliča, prvega narodnega namestnika v Zadru in dr. Josu Jablanoviča, prvega namestniškega podpredsednika dr. Josipa Tončiča, predsednika odbora Narodnega Veča in profesorja dr. Marijo Stojkoviča, glavnega tajnika odbora Narodnega Veča. Narodnemu boritelju Juriju Bianchiniju so dali propustnico za Zagreb s pogojem in strogim ukazom, da se ne sme več vrniti v Zader. V Skradinu kraj Sibenika so aretirali in takoj v Italijo deportirali opata Kataliniča, lekarnika Josu Corrubolo, učitelja Lokača in zdravnika dr. Vranjaniča. Po verodostojnih vesteh vemo, da bo te dni v okupacijskem pasu sledil nebroj aretacij iz krogov naše narodne inteligencije. Zavladal je nečuten barbarski teror. Podkupljanja, strahovanje in pretnje so na dnevnem redu. Povsodi je zavladalo ogročenje. Časa je prekipela, Italija pa je svojevoljno prekinila pomirjenje med Jugoslavo in Italijani. Vso mržnjo in ves prezir, ki smo ga gojili proti Nemcem in Madžarom, gojimo danes proti njih tretjemu dostojnemu bratu Italijanu. Naj pomni Italija dobro, da se nismo uklonili pod igom avstro-ogrskim in da ne bomo klonili niti pod igom italijanskim. Ne strašijo nas niti vešala, niti ječe, niti progoni, niti pretnje. Naš narod se je privadil in bo sedaj še z jačjo energijo delal za svoje preganjane in norešene brate Italija bo žela, kar je sejala.

LAHI ČISTILJO. GORICO IN IZGANJAJO SLOVENCE.

Gorica, 18. marca. (P. P.) Italijani so pričeli z novim nasiljem proti Slovincem. Trn v peti so jim slovenski trgovci in obrtniki. Da se jih iznebijo, so jim pričeli oddati obrtne liste. Do danes so odvzeli obrtne liste sledečim trgovcem in obrtnikom: Andreju Fajtu, pekovski mojstru in gostilničarju; Skrlju, trgovcu z jestvinami; Kralju, gostilničarju v Rabadu; Mučiču, trgovcu na Corsu; Rabatiču, trgovcu na Corsu; Andreju Frandolču, mesarju; Kamenščku, gostilničarju na Kornu; Gorjancu, gostilničarju na Kornu; Fomu, gostilničarju v Semeški ulici. Gonia se nadaljuje, in to proti trgovcem, ki imajo v Gorici že do 2 let obrtno dovoljenje.

RAZPUŠČEN OBČINSKI SVET V AJDOVŠČINI. ODKRIVAJ SE SUZENJ!

Gorica, 18. marca. (P. P.) Italijani so razpustili občinski svet v Ajdovščini, ker je protestiral proti prekrščenju ulic v Ajdovščini in ker so se njegovi člani razgovarjali s srbskim polkovnikom, vipavskim rojakom Stibilj - Vukasovičem. — Italijanske oblasti so tudi v Ajdovščini razglasile, da mora prebivalstvo pozdravljati italijanske častnike pod kaznijo zapor.

LAHI NOČEJO UNICITI NAŠE MUČENIKE.

Reka, 18. marca. (P. P.) Dr. Kurelič, učitelj Ladavac, profesor Fronkova in brata Dusić se nahajajo internirani v Cagliari, Sardinija. Okolica je malarčna, stanujejo v sobah brez oken, za hrano prejema nekaj mleka in jajc. So brez vsakih sredstev in imajo malo nade, da bodo sploh preživeli internacijo. Iz Pariza je bilo poslanih vsakemu po tisoč frankov, toda italijanske oblasti so denar vrnilo, češ, da ga vojaška cenzura neče vročiti. Zdi se torej, da hočejo italijanske oblasti te pazinske mučenike popolnoma uničiti.

TRPLJENJE V DALMACIJI.

LDU Sibenik, 17. marca. (DDU.) Predsnočnim je v »Sokolu« priredil skladatelj rlatze koncert, ki mu je prisostvovalo mnogobrojno občinstvo. Ko se je po koncertu občinstvo razšlo, so italijanski vojaki zasedli sokolsko poslopje in izobesili italijansko zastavo. Nato so patrolje hodile po hišah in to noč aretirale dvesto uglednih oseb: dr. Subotića, proto Krstanovića, proto Stojasavljevića, dr. Rajevića, sodnika Rendića, Marka Stojčića, Krsta Sumara, dr. Smolčića in kavarnarja Kostana. Vse so takoj deportirali v Italijo. Iz Knina javljajo, da so tudi tam ono noč aretirali 36 oseb, v Drnišu pa 16.

LDU Sibenik, 17. marca. (DDU.) Za aretacije v Sibeniku se ne navajajo nobeni razlogi. Poslednje dni se je oznažala posebna brutalnost Italijanov: zlasti so brezobzirno postopali proti urednikom in izdajateljem novoga mesečnika »Glas Naroda«. Italijanska cenzura je postopala z nezakonomo strogostjo, v nadi, da bodo listi svojevoljno ustavili. List se daje na cenzuro ob 9. jutraj in bi po predpisih o cenzuri novini, ki jih je dal razglasiti sam Millo, moral biti cenzuriran najdalje po dveh urah. Italijanski cenzor, polkovnik Capone, o katerem je vsakdo v mestu, da se bavi najbolj s trgovino, vrača list šele ob 4. popoldne. Kako se ta list cenzurira, to kaže najbolje njegova sedma številka, ki je zaplenjena od prve do zadnje besede. Polkovnik cenzor je pozval urednika in lastnika ter ju opozoril, da še niso dvignjene mine niti na tej obali Jadranskega morja, niti na italijanski in da preti internirancem, ki se vozijo v Sardinijo, nevarnost. Italijanska oblast je celo zaplenila naznanilo, da bo priredil glasbenik Hlatze s pevko Manolo koncert v Sokolski dvorani.

LDU Split, 17. marca. (DDU.) Izmed mnogih komentarjev, ki jih je italijanska časopisje posvetilo spomenici, ki je v imenu italijanske delegacije predložil Barzilai mirovni konferenci, je menda najzanimivejši tisti, ki ga je prinesel »Secolo« dne 13. t. m. v svojem uvodniku. »Secolo« se strinja s spomenico o vprašanju Trentina in Trsta ter naglašava pravice Italije na takozvano »Venezia Giulia« in »Venezia Tridentina«, imenujejo ji tradicionalno meje Italije. Trdi, da so ti kraji doli dokaz italijanskega vernega in mučeniškega trendizma in nadaljuje, da se te zahteve opirajo na etnografsko pravo, izkušne dokaz pravosti zahtev in se bavi z vračanjem glade Dalmacije.

»Il Medico Italiano« o Hrvaški. Torej o nas. V Milanu izhaja tednik »Il Medico Italiano«, glasilo narodne zveze italijanskih zdravnikov. »Ufficio tecnico di Propaganda Nazionale« v Trstu razširja ta list. Mi je

v eni zadnjih številah nesramno blati Hrvat. Ta list piše: Naši očeti so pripovedovali in mi jim moramo verjeti, kar zgodovina, pisana z neizbrisanimi krvavimi črkami, uč, da bodo Hrvati vedno Hrvatje: nevedno ljudstvo, surova, svojeglava, kruto, nasprotno latinske dobroti, ki so v njih, pretepal, mučil, obešali naše prednike, oni so bili njihovi rabli, jednako so delali z našimi ujetniki, z našimi beneškimi in odrešenimi brati. Oni so bili naši oboroženi sovražniki do večerajšnjega dne, so še danes, bodo jutri, vedno, napram vsakemu, kdor pade v njihove kreplice, posebno pa napram nam Italijanom. In ta malovredni rod, ta kača, ki so jo z ljubavjo ogrevali vsi boječniki v dobri ali slabi veri, prežeta fantastična imperilizacija, poskušala sedaj, v kompenzacijo za svobodo, pridobiti s smrtjo 500 tisoč naših bratov, nas zahrbiti umoriti, O, pri Bogu, ne! Čas je, da pogledamo dobro v obraz vsem Hrvatim, ki so med nami in zunaj nas, in da jim zakličemo silno, vsi združeni, opo, kar je moč! Sinno rekel zgornjemu Clemenceau: Ne, ne, ne!

Požrešni in nestrpnosti Romuni. LDU Amsterdam, 18. marca. (CTU) »Morning Post« poroča, da so romunski, posebno transilvanski krogi zelo nestrpnosti glede rešitve srbsko - romunskega vprašanja. Kar se tiče Banata, vztrajajo romunski zastopniki na mirovni konferenci v Parizu na tem, da dobi Romunija ves Banat. Sedaj se v Romuniji razmišlja vprašanje, kaj bo nastalo, ako proglas na mirovno konferenco ne bi imel zaželjenega uspeha. Romunski delegat v Parizu menijo, da bi bilo boljše, ako romunski narod ne bi šilil Antante, da sklepa o tem vprašanju, marveč naj se o tem vprašanju izreče prihodnje razsodišče. Na ta način bi se prej ko ne dala odstraniti poostreje srbsko - romunskega konflikta.

Slovanski svet.

Antanta in Čehi. Moč propagande. LDU Praga, 18. marca. (CTU) Čehoslovski poslanik v Londonu dr. Osudský je imel s poročevalcem »Narodnih Listov« pogovor, v katerem je med drugim dejal: »Pri čitanju čeških časopisov sem zadobil vtis, da se je v Čehi - slovanski javnem mnenju vgnedilo uverjenje, da nas je Antanta zapustila. To mnenje je popolnoma napačno. Zavezniki so nas poznali in nas poznajo večinoma le po našem znanjem delovanju. In to delovanje upošteva in obdružuje Antanta. V zaveznikih državah imamo polno prijateljev, ki nas ne bodo zapustili in ki so nam to opetovano svetočano ne samo obljubili, temveč tudi že dokazali. Posebno v Angliji imamo močno zaslonbo. Angleški državniki nas cenijo in vedo, s kakimi težavami smo se imeli boriti in da smo z lastno močjo izvojevali silajno zmago. Poslednji čas se je v Angliji organizirala misli, ki ji načelute gosia Pacetova in ki te dni doseva v Prago. Namen njenega prihoda je, da se osebo overi o naših razmerah.

Končan v Košicah. LDU Košice, 18. marca. (CTU) Pomoči so slovaški vojniki podli hrvatski spomenik v Košicah. General Schvee in mestni poveljnik Khoust sta obiščala, da bosta kaznovala krivce. Davi se je zbralo dokaj občinstva, da orotestira proti temu dogodku. Demonstrantje so napadli nekaj stražarjev. Vojaki so streljali na demonstrante. Pri tem sta bili dve ženski ubiti.

Zavezniki.

Francija doseže svoj cilj. LDU Beroln, 18. marca. (CTU) Poročevalci lista »Daily News« poročajo iz Pariza, da bo Nemčija vrnila Franciji Alzacijo - Loreno. Francija dobi poleg tega precejšnje gospodarske koncesije v Sarski dolini, ki pa politično ostane pri Nemčiji.

Lansing nevrtalec. LDU Pariz, 18. marca. (Dun. kor. ur.) - Brezlično. Amerikanski državni tajnik Lansing je povabil zastopnike nevtralnih držav k sborovanju, ki se vrši dne 20. t. m. v hotelu Crillon. To sborovanje nima nobenega oficijelnega značaja: namen mu je, da se omogoči povabljenec izraziti vtise o Wilsonovem načrtu zveze narodov.

Gibanje v Angliji. LDU Rotterdam, 18. marca. (CTU) Reuterjev urad poroča, da se stavka rudarjev in rudarjev čim dalje bolj širi.

LDU Lugano, 18. marca. (CTU) Sotrudnik »Secolov« slika socialni položaj na Angleškem v najtemnejših barvah. Splošna stavka rudarjev, železničarjev in delavcev v transportnih podjetjih je nezgodna. Ultimatum, ki so ga predložile tri najmočnejše delavske organizacije, poteče v soboto, dne 22. marca.

Iz Londona se poroča: Vodja angleških železniških delavcev Thomas, se je izrazil v nekem pogovoru, da je položaj zelo resen. Železniško osebje je z 9 desetinsko večino za stavko. Vodje so izgubili kontrolo nad delavci. Vlada bo torej morala usoditi zahtevam delavcev, če noče, da pride do stavke. Thomas je potem rekel, da je storil vse, kar je mogel, da prepreči nadaljevanje ekstremistov. Nadejala se, da se bodo pogajanja vršila na tak način, da ne pride še prej do stavke. Včeraj je govoril Thomas z Lloyd Georgeom in predsednikom železniškega sveta in ta sta mu izjavila, da je položaj obupen.

Malo upanja! LDU Berlin, 17. marca. (Dun. kor. ur.) Londonski dopisnik »Secolov« poroča, da je malo upanja, da bi se moglo izogniti splošni stavki v Angliji. Znaki nezadovoljstva se vidno množijo med delavskimi skupinami. Ultimati delavcev poteče v soboto. Položaj je zelo resen. Z velikimi skrbmi pričakujejo sestanek treh zveznih skupin, ki se naj vrši v petek. Uvideva se že v naprej, da se delavci v rudokopih ne bodo zadovoljili s sklepi preiskovalne komisije. Pričakovati je, da bodo tudi delavci na debeli stopili enomlad v stavko.

Tudi v Ameriki. LDU London, 18. marca. (CTU) »Times« poročajo iz New Yorka, da bo prihodnje dni deportiranih 30 do 40 revolucionarjev, ne ve se pa še kam in kdaj. Policija še vedno išče orožja. Nezadovoljnost se širi z naraščajočo brezposelnostjo, ki se je v zadnjih dveh mesecih povečala za 67 odstotkov. Kraljevi vojski

niški promet v New Yorku je izra preteklega tedna popolnoma ustavljen. Vselej tega delavci ne morejo domov. — Po zadnjih vesteh so se stavkoči pristanki delavcem pridružili tudi brodarji.

Mirovna konferenca.

Delo naše delegacije. LDU Bern, 18. marca. (Dun. kor. ur.) »Neue Zürcher Zeitung« javlja iz Pariza: V odgovor na italijansko spomenico je prvi bosanski svetovni srbske delegacije včeraj obrazložil pred francoskim občinstvom srbske zahteve. Izjavil je: Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev zahteva razen nespornih ozemelj Trst, Gorico, poluotok Istro, Dalmacijo in Banat od Temešvara. Glede Trsta bi se Srbija zadovoljila s proglasitvijo za prostoto mesto, nikakor pa ne bi sprejela italijanskega gospodstva. Nadalje zahteva, da se nasproti Romuniji upošteva narodnostni princip glede Banata, ki je srbski ne glede na londonski pakt in kljub ententnim obljubam Romuniji.

Premirje ali predmir? LDU Pariz, 18. marca. (Dun. kor. ur.) »Agence Havas« javlja: V členu številka 2 dogovora od 16. januarja 1919 je določeno, da se preliminarno premirje od 1. novembra 1918 podaljša za kratko dobo. Zdi se pa, da prevladuje nagnjenost k preliminarnemu miru, namesto da se podaljša premirje: pogajanja bi imela v tem slučaju značaj večje izvestosti. Razen tega nastaja potreba, da parlamentarni zaveznikov ratificirajo pogodbo. Včeraj se ni prišlo do nikake rešitve. Na koncu seje so razpravljali o razmerah na Poljskem in v Lvovu, kakor tudi o položaju v Ukrajini, ki je zelo resen. Lloyd George se namerava vrniti na Angleško koncem tega tedna, vendar se bo skušalo pregovoriti ga, da odloži svoj odhod.

Končano poglavje. LDU Pariz, 18. marca. (Dun. kor. ur.) »Agence Havas« poroča: Posvetovanja vojnega sveta so dovedla do popolnega sporazumenja. Predsednik Wilson je zopet načeloval ameriški delegaciji. Pri seji so se bavili zlasti s končno ugotovitvijo besedila pogojev, ki se naj na lože Nemčiji glede njenih vojaških, mornariških in zrakoplovskih vprašanj. Besedilo, katero je sestavil uredniški odsek alitrancev, je bilo sprejeto. Svet se je tudi petal z vprašanjem, ali se naj končni pogoji predlože Nemčiji v obliki premirja, ali preliminarnega miru.

Transporti švil za bivše centralne države. LDU Beroln, 17. marca. (CTU) Iz Rotterdam se poroča: Kakor doznava »Morning Post« iz New Yorka, je v Hoboknu pripravljenih 65 transportnih ladij z živili za osrednje države. Te ladje bodo šle odplule, kadar je izročila Nemčija svoje trgovsko moriarstvo.

Odčitka nemško - boljševiška zveza? Wilson se mudi. LDU Rotterdam, 18. marca. (CTU) »New York Herald« poroča, da se je med Nemčijo in Veliko Rusijo sklenila tajna zveza, ki ima namen, nastopiti skupno proti Antanti. Vselej tega so tudi boljševiki odklonili povabilo, naj pridejo na otoko Principi. Boljševiti upajo, da v desetih dneh postavijo vso Evropo na glavo. Uverjeni so, da se razen Japoncev nobena država ne bo mogla upirati z orožjem v roki njihovemu napadu. Amerika je doznala za ta komplot in v tem čili glavni vzrok za njeno ostrejšo postopanje proti Nemčiji, ki se posebno zrcili v novih pogojih za premirje. Odkar je predsednik Wilson izvedel za ta naklep, se s podvojen energijo zavzema za čim hitrejšo sklenitev miru.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Lammasch v Parizu. LDU Basel, 18. marca. (CTU) Kakor doznava poročevalci lista »Neues Wiener Journal« iz povsem verodostojnega vira, se bivi avstrijski ministri predsednik dr. Lammasch sedaj mudi v Parizu, kar je prišel na povabilo Leona Bourgeois, ki smatra dr. Lammascha za enega najresnejših nemških avstrijskih politikov. Dr. Lammascha je konferiral z vodilnimi francoskimi politikmi. Porazgovorili seveda imajo obveznost značaja in se večinoma tičejo postopanja Antante napram Nemški Avstriji. Govori se, da so se zavezniki izjavili pripravljanim, Nemško Južno Tirolsko pustiti Nemški Avstriji. Francoska vlada je baje dala razumevati nemško - avstrijskemu kabinetu, naj pošlje dr. Lammascha kot zastopnika v Pariz.

Diktata ne podpisemo! LDU Naun, 18. marca. (Brezlično.) Z ozirom na skorajšnje odpotovanje nemških mirovnih delegatov v Pariz zahtevata konservativna »Kreuzzeitung« in pacifistični glavni urednik »Berliner Tageblatt« Teodor Wolff soglasno, da morajo nemški delegati odločiti podpis diktiranemu miru ter sprejeti samo tak mir, ki odgovarja Wilsonovim 14 točkam. Wolff pravi, da nimajo alitranec nobene pravice raztrgati Wilsonov program kot kako čunjo papirja. Ako odreče Nemčija svoj podpis, mora s izrednimi odredbami, predvsem s izpraznitvijo preobličjenih velikih mest poiskati, pri nadaljnjih istradanih blokadi preživeti nemški narod do prihodnje setve. Neodvisni socialisti so v narodni skupščini prirediteli izjavi, ki jo je podpisal tudi Haase in v kateri se protestira proti nasilnemu odtrganju Peranja. Neodvisni morajo sedaj tudi pomagati, da se prepreči nasilni mir, ki bi onemogočil pravice narodov do sameodločbe.

Tirski predi Lahom. LDU Monahovo, 18. marca. (CTU) V Monakovu se nahajajo Turki, ki so bili zelo dobro ob-

iskani shod, kjer so se najogorčeneje izražali soper italijanske anekdionistične stremiljenja po Nemški Južni Tirolski. Sklenili so resolucijo, ki energično ugovarja podjarjenosti Nemški Južni Tirolski po Italiji, zahteva takojšnjo izpraznitev tega ozemlja po italijanskim četah in takojšnjo povratek vojnih vjetnikov. Večina sborovalcev se je izrekla za združitev z Nemčijo.

Laški emisar na Dunaju. LDU Dunaj, 18. marca. (Dun. kor. ur.) »Fremdenblatt« doznava, da je grof Ettore della Zonza došel v posebni misiji na Dunaj. Njegovemu bivanju na Dunaju pripisujejo diplomatski krogi zelo veliko važnost. Domneva ne bi bila napačna, da je njegova prisotnost na Dunaju v zvezi z važnimi vprašanji med Italijo in Nemško Avstrijo, predvsem z vprašanjem Nemške Južne Tirolske in tudi s obošajni do Jugoslavije.

Madžari socializirajo. LDU Budimpešta, 18. marca. (CTU) Ministrski svet je sklenil ustanovitev ministrstva za socializacijo, ki naj prevzame vso industrijo, ki se nahaja v upravi različnih ministrstev in pripravila državno upravo industriji, ki so zrele za socializacijo. Organizacijsko delo novega ministrstva se započne že v prihodnjih dneh.

Italija.

JAGNJE VOLKU VODO SKALILO.

LDU Curli, 18. marca. (CTU) Iz Milana poročajo: »Secolov« poročevalci javlja iz Pariza: Kot glavni pogoj za prehodni mir zahteva Italija, da se morajo razorožiti vse države bivše Avstro - ogrske monarhije, ki mejijo na Italijo. Italija ne more dovoliti, da Jugoslovani nadaljujejo svoje vojaške priprave in svoje oklice, naperjene proti Italiji. Vselej izjavljajoča zadržanja svojega vzhodnega sosedu mora imeti Italija še nadalje številno vojaštvo pod orožjem, njego prebivalstvo pa želi demobilizacije še pred podpisom mirovne pogodbe. Dokler obstoji možnost sovražnega napada, Italija ne more misliti na popolno razorožitev.

Razgled.

Previdna Švica. LDU Curli, 18. marca. (CTU) Juridčni in policijski oddelki švicarske zveznega sveta se peča z novimi ostrejšimi odredbami glede prekočenja švicarske meje. Te odredbe stopijo v kratkem v veljavo.

Rdeča nevarnost. LDU Amsterdam, 18. marca. (Dun. kor. ur.) »Times« javljajo iz Helsingforsa: Vlada v Moskvi je na prošnjo Trockega dala velikemu generalnemu štabu povelje, da predloži kar najhitreje načrt za armado 150.000 mož, ki bo aprila ali maja vdrila preko Poljske v Nemčijo. Glavni cilj te vojske je, podpirati špartakovec v Nemčiji. Razen tega bo polzkušala postaviti 150.000 ruskih ujetnikov, ki so še na Nemškem, pripravljene za ofenzivne ali defenzivne operacije.

Pokrajinske in dnevne vesti.

Uradni list Izšla je 64. številka od 18. marca 1919. Prva stran prinaša ves prestolni govor, ki ga je govoril naš prestolonaslednik regent v nedeljo 16. marca in s katerim je svečano otvoril zasedanje sedanjega Narodnega Predstavnitva. Nadaljnja vsebina: Narredba deželne vlade, s katero se razpušča občinski odbor v Vosku; razglas o potnem prometu, razglas o provizorni uredbi finančne uprave, razpust nemških vzporednic na državni gimnaziji v Celju, razpisi služb carinskih praktikantov, finančnih stražnikov in ostali razglasi, raspisi, itd.

Vseodložitna komisija ima svojo XI. redno sejo v soboto, dne 22. t. m. ob 5. uri popoldne v deželni palači, Bleiweisova cesta 10/II.

Važna seja. Deželna vlada za Slovenijo je včeraj imela važno sejo skupno z zastopniki primorskih Slovencev, ki danes odhajajo v Beograd.

Trboveljski rudnik. Danes se vrši v deželnem dvorcu razprava o razmerah v premogovniku v Trbovljah. Udeležujejo se ravnateljstvo družbe, organizirano delavstvo s 30 zastopniki in vlada sama.

Razpisi. Ljubljanski dopisni urad potrebuje večje število slovenske ter nemške stenografije pozgremi zmognih, politično orientiranih sodrudiinov, ki imajo vsaj delno akademsko naobrazbo in veslejo do častnikarskega posla. Priznati se je treba osebo v Vialni palači v Ljubljani, južni trakt, pritličje, v Dopolnem uradu.

Za begunce. Dovoljenje za povrntev v domovino ni še došlo. Begunci naj se pripravijo za odhod, vendar naj počakajo na svojih mestih, dokler jih ne obvesti »Posredovalni urad« za begunce v Ljubljani.

Pri poverjenstvu za socialne skrbstve se množe slučajni preženj za izvanredne podpore. Opozarjamo, da se poverjenstvo odsele na bo več ostralo na take prošnje, ker je preobloženo s drugim delom. Vse take prošnje je odselej vlagati pri pristojnem okrajnem glavarstvu oziroma mestnem magistratu.

Iz Maribora. Slovenski magistratni svet, ki so prevzeli mesta odlovljenih nemških tovarštev, so obnovili društvo pod imenom »Kroček mestnih službenecv v Mariboru«. Zavedajoč se priprave, da do društva pride.

Notarstveni amnestični na mesto odlovljenec nemškega notaria Hrise v Štaniu je imenovan g. Franc Kolenc. Not. band. iz Vranskega, ki začne uradovati v Štanih, 20. marca t. l.

Žig v Ljubljani. Znan poštenik istotik Stipa Radic, ki se mu še vedno na- laj amn o republiku in oster o amn- amn-

ski republik, ločeni od Jugoslavije, se je medil v Ljubljani in sicer najbrže v svrhu, da zopet predloži antantni komisiji, ki se tu nahaja, kakšno svojo spomenico, v kateri se prav nesramno laže in Antanto o nas povsem narobe informira. Vest o bivanju tega narodnega izdajalca v Ljubljani se je raznesla večer popoldne in nekaj stotin dijakov, obrtnikov, vojakov in meščanov se je zbralo popoldne pred Slo- vom, v nameri, da Radica na patriarhalen način kaznuje za njegovo veleizdajalsko delovanje. Radic je na že menda zavohal, da Ljubljana ni pripraven kraj za njegovo ljuliko in demonstranti so pri vratarju hotela izvedeti, da jo je mož že zgodaj zjutraj popihal nazaj v Zagreb. V njegovem lastnem interesu mu svetujemo, naj se v Ljubljano več ne prikaže. Kako je njegovo delovanje škodljivo, razvidimo tudi iz današnje naše brzojavke. Zakaj oblasti tega škodljivca ne zapro?

Naša izvestiteljska služba, LDU je poročal 17. marca iz dunajskih parlamentarnih krogov, da je pariška konferenca odločila o usodi Nemške Češke, ki je pridružena čeho - slovanski državi in izgrbljena za Nemško Avstrijo; po Češkem tiskovnem uradu, da je gotovo, da se Nemška Avstrija ne bo priključila Nemčiji, ker se Francija energično protivi tej združitvi in da se je Italija tudi v tem približala Franciji. Končno brezlično preko Dunaja iz Londona, da so se vsa predposvetovanja za časa odsotnosti predsednika Wilsona v glavnem končala in da so predposvetovanja o teh spornih vprašanjih dovršena. Po navadi drugih listov, ki imajo svojo lastno izvestiteljsko službo, konstatiramo tudi mi, da smo vsa ta poročila prinesli iz lastnega vira dokaj časa bolj rano, nego jih je sicer mogoče dobiti če tudi brezlično.

Zopet sedma božja zapoved. Dobro, da inozemska žurnalistika ne pozna naše. Slučaji, da prinaša katerikoli list poročilo drugega lista kot lastna, se smatrajo za žurnalistično najbolj nečastne. Zagrebška »Narodna Politika« je zopet prinesla posebno poročilo »Slov. Narodac, to pot je radi naših pritožb za datumom v oklepaju z drobnim tiskom prinesla značnico sln, kar naj bi značilo naš list in zadovoljilo žurnalistični spodobnosti. To je pač nekoliko preširoka vest. Drugi listi zopet prinašajo obvestila pisarne za sedeno ozemlje brez navedbe vira, tako da izgledajo ta obvestila, kakor lastna poročila lista. Itd., itd. Uverjeni smo, da utede takšno postopanje spraviti v slabo luč ne samo našo žurnalistiko, marveč ves narod.

Čiščenje. Imamo muzej, na čigar pročelju se z velikimi črkami blišči napis »Rudolfinum«, ki oznanja našo prejšnjo sramoto in hlapčevstvo in ki nam kliče: »Ne bodimo iz lesa«. Kakšno zaslugu je za imel Rudolf pri našem muzeju? Se sanjalo se mu ni. Zato treba takoj odstraniti napis in mu dati bodisi kakšno pošteno latinsko ime ali pa naslov »Narodni muzej«. Če radi pomanjkanja materiala sedaj še ni mogoče napraviti novega napisu, naj gre vsaj dosejani — v muzej. V mestnem kopališču še tudi stoji plošča z napisom »V trajan spomin Francu Jožefu«. V deželnem dvorcu čitamo napise kakor »Sportir, Einreichungsprotokolle« in slične. Če se ne morejo nadomestiti, se naj takšni napisi vsaj odstranijo ali prelepijo. Malomarnost in mlačnost ne rabimo. — Justus.

Cesar Frane Josip I., malik novomeški. Povsod se brezobzirno odstranjuje sledovi bivšega avstrijskega imperijalizma, le pri nas v dolenski metropoli ni videti posebne vneme zato. Tako n. pr. vidiš v kapiteljski cerkvi na evangelijski strani v velikem cerkvenem oknu poleg glavnega oltarja v barvanem steklu sokrivca svetovne vojne in povzročitelja strašnega sedanjega gorja Franca Josipa I., cesarja preminule Avstrije žalostnega spomina, klečečega pred Materjo Božjo, prosečega najbrže, da bi smeli njegovi potomci še nadalje brezobzirno zatirati naš mali slovenski rod. Ne zahtevamo, da bi morda naš pot lastnoročno odstranil omenjeno podobo, posebno z ozirom na to, ko ni dobiti primerne stekla, pač pa pričakujemo, da se isto vsaj pokrije s kakim zastorom, da ne bodo naši verniki nadalje nehoti častili pruskega krvoločnika, ki ni prizaneel niti lastnemu bratu, katerega je leta 1904 izgnal z Dunaja.

Od komisije za terjatve proti bivšemu erarju se nam poroča, da se je konstituirala. Za poslovanje je treba dobiti še nekaj verziranih uradnikov. Komisija bo vse spise prigašenih terjatev pregledala in predelala. Prijave, katere so z dokazili tako opremljene, da je likvidnost terjatve dokazana, se bodo takoj odstopale posameznim likvidujočim ministrom na Dunaju v likvidiranje in isplačilo. Prijave, katerim ne dostaje takih dokazil, pa se bodo morale v svrhu spopolnitve vračati stran. Da se komisiji delo olajša, naj vsakdo priloži svoji prijavi tudi vsa potrdila, ki jih ima za svojo terjatve.

Amnestija glede prisvojenega demobilizacijskega blaga. V rokah ljudstva se nahajajo še velike množice demobilizacijskega blaga, ki so si ga prilastili ob času preobrata. Ponovno je še bilo razglašeno, da je ves ta material last države in da se ga mora prila- stiti v obroč. Vse gospodarstvo z de-

mobilizacijskim blagom je prevzela sedaj Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo v Ljubljani, katere je sklenila v svoji seji z dne 11. t. m., da se podeli vsem hranilcem demobilizacijskega blaga spregled vseh posledic in kasenskega nasledovanja vsem onim, ki prigrisajo najkasneje do 15. aprila množino in kakovost blaga, ki so si ga prilastili na naslov imenovane komisije v Ljubljani, Sodna ulica št. 1 ali pa pristojnemu okrajnemu glavarstvu. Takim prigrisalcem se bo na njih prošnjo prilaščeno blago po primerai ocenitvi in plačilu event. tudi prepustilo v last. Po preteku navedenega roka se bo postopalo proti vsem imejiteljem kateregakoli samolastno prisvojenega demobilizacijskega blaga kasensko radi prestopa proti državnemu imetju.

Nagrada za doprinos demobilizacijskega blaga. Kljub ponovnim opominom še do danes mnogo imejiteljev samolastno prilaščene demobilizacijskega blaga ni priglasilo, čeprav se dobe priče o nepravilni prilastitvi. Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo zato ponovno razpisuje nagrado onim, ki s svojim sodelovanjem pripomorejo, da se dobi nazaj blago iz stvarne demobilizacije, ki je bilo nepravilno prilaščeno. Nagrade bo isplačevala Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo v višini 10% doprinešene vrednosti. Tej komisiji naj se sporočajo vse prijave, kje in pri kom naj se išče prilaščeno blago.

Kultura.

Slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« priredi svoj prvi letošnji redni koncert dne 4. aprila t. l. v veliki dvorani Uniona. Kot solist sodeluje gos. Josip Rijavec, prvi tenorist zagrebske opere. Podrobnosti sledi.

Repertoar Narodnega gledališča. Dramsko gledališče. V četrtek, 20. t. m. ob 4.8. zvečer »Strahovi«, drama v treh dejanjih za abonent B. 35. — V petek, 21. t. m. ob 4.8. zvečer »... alica štev. 15«, burka v treh dejanjih izven abonentov. — V soboto, 22. t. m. ob 4.8. zvečer »Spanska muha«, burka za abonent A. — Operno gledališče. V četrtek, 20. t. m. ob 4.8. zvečer »Manon« za abonent »C«. V petek, 21. t. m. ob 4.8. zvečer »Boheme« za abonent »A«. V soboto, 22. t. m. ob 4.8. zvečer »Slovaška princeska« za abonent »C«.

Narodna galerija. Umetniška komisija vabi člane odbora da si ogledajo L. Dolinarjevo skulpturo, ponujeno »Narodni galeriji« v nakup. Delo je na ogled do 24. marca od 2. do 5. popoldne v delavnici g. L. Dolinarja, baraka št. 1, nasproti obrtni šoli.

Gledališko društvo na Jesenicah urizori v soboto, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 23. t. m. ob 2. uri popoldne Cankarjevo tridejansko farso »Pohujšanje v dolini šentflorjan«-ski. Radi velike odeležbe občinstva iz okolice pri nedeljskih predstavah prost vodstvo, da domačini, kolikor mogoče, posetijo sobotno predstavo. Predprodaja vstopnic se vrši na dan predstave v trgovini Osvald na Jesenicah. Otrokom vstop nikakor ni dovoljen in ne dobe pri blažini nobenih vstopnic, ako pa bi odražali kupili vstopnice za otroke v predprodaji, se iste smatrajo kot neveljavne, in zavade dotični znesek gledališkemu skladu. Na to opozarjamo in prosimo starše, naj otrok v navrej ne vodijo k predstavam, ker so le v nadležno vsem resnim občivalcem gledališča.

Opozarjamo na današnje predavanje katero priredi Splošno slovensko žensko društvo v Mestnem domu. Predaval bo g. dr. Ivan Pinčar o moderni in higienični kosmetiki. Pričetek predavanja ob 8. zvečer. Vstop je vsakomur dovoljen. Vstopnina 1 K.

Gospodarstvo.

Gremij trgovcev bo imel dne 24. t. m. ob 4.8. zvečer v mali dvorani Mestnega doma svoj redni letni občni zbor.

Vabimo na občni zbor »Prometnega društva« na Bledu, ki se vrši dne 23. marca t. l. ob 3. popoldne v Blejskem domu. Člani in vsi zainteresje se nujno vabijo k udeležbi.

Semeniški krompir. Slovenska kmetijska družba je kupila več vagonov semenskega krompirja prav dobre vrste ter ga bo oddajala svojim udom za splošno saditev. Krompir je dobre glavonske vrste in sodeč po prejšnjih poskusih je primeren tudi za kraljeve razmere v Sloveniji. Domačera, posebno kranjskega krompirja je danes za seme težko dobiti, vsled česar si moramo pomagati z uvozom tega semenskega gomolja. Priporočati je vsem kmetovalcem, naj posade vsaj nekaj tega tuljaka krompirja ter poskusijo kako bo uspeval pri nas. Prodajalec nam zagotavlja, da je ta krompir »Imperator«, ki je znan kot izborna vrsta. Odejal se bo le udom Slovenske kmetijske družbe in sicer v vagonih brez vreč po 90 K za 100 kg. v vrečah pa po 100 K za 100 kg. Podružnice ali županstva, ki bi hočelo naročiti po cele vaze, naj brzojavno prikašajo svoja naročila, ker je že v prihodnjih dneh pričakovati dohod tega blaga.

Društvene vesti in prireditve.

Društvo slov. profesorjev. Odsek za klas. filologijo. Dne 22. t. m. ob 2. uri se vrši sestanek na državnih realni gimnaziji v Ljubljani.

Gospodarsko društvo za območje Slovenije ima namen dvigniti gospodarstvo v splošnem in posredovati, da stopijo v ožji stik strokovnjaki, vsi gozdni posestniki ter priatelji in pospeševatelji gospodarstva. Poklicano je tudi zastaviti svoj voliv pri izvedbi agrarne reforme na Slovenskem ozemlju v zaščito gozdarstva. Voliv Gospodarskega društva mora biti tem večji, čim več članov ima. Društvo se je orisalo sile doslej mnogo novih članov, vendar se ni zastopano veliko število naših gozdarjev.

posetnikov, kateri se uljudno vabijo, da jim preje pristopijo. Pristopina znaša 2 troni, članarina pa za tekoče leto 4 krole. Jozdarsko društvo v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

Realno podporno društvo v Ljubljani ima svoj redni občni zbor 26. marca ob 3. popoldne v konferenčni sobi državne realke v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora in preglednikov. 2. Sprememba društvenih pravil. 3. Volitev odbora in preglednikov. 4. Sklepnosti.

Prostovoljno gasilno društvo na Rečici pri Bledu ima svoj 5. redni občni zbor v nedeljo, dne 23. marca t. l. ob pol 4. popoldne v prostorih restavracije »Mangart«. Vabite se vsi člani in prijatelji društva.

Vrhniški žiletantje priredijo dobrodelno predstavo za zgradbo spomenika v rojstnem kraju, svetoemu velikemu pisatelju Ivanu Cankarju v ponedeljek, 24. marca ob pol 8. zvečer v dramskem gledališču v Ljubljani, nakar že sedaj p. n. občinstvo opozarjamo.

Najnovejša poročila.

Posebna brzojavna poročila »Slov. Narodu«.

POZIVI, POTOVANJA, AVDIJENCE.

Geneve, 19. marca. V krogih pariških konferenc se pričakuje, da bodo nemški delegati pozvani v Pariz za prve dni aprila. — Kardinal Amette je 17. t. m. bil pri papežu v avdienci. Očividno je pomen tega potovanja po razgovoru Amette s Clemenceau-em.

NEUTRALCI V PARIZU. ZVEZA NARODOV.

Lucern, 19. marca. Švicarski delegat, član zveznega sveta Calonder in drugi so se včeraj podali na mirovno konferenco. Za Švedsko prihaja Branting. Pred prihodom poslancev bivših centralnih držav se sestane konferenca z neutralci o zvezi narodov.

PROTI ZVEZI NARODOV. TRDOVRATNI WILSON.

Geneve, 19. marca. Po poročilu »Echo de Paris« narašča v Ameriki gibanje proti zvezi narodov. Posebno nezadovoljstvo vzbuja v Ameriki velikopotezna in obširna cenzura, ki preprečuje, da bi glasovi proti zvezi narodov prihajali iz Francije v Ameriko in obratno. Slični glasovi iz Amerike v Francijo. Wilson trdovratno vstraja pri svoji ideji. V »Revue Contemporaine« je dal napisati članek, v katerem lansira svojega prijatelja Stantonja za prvega predsednika zveze narodov.

NEVARNA LASKA PROPAGANDA SE NADALJUJE.

Geneve, 19. marca. »Corriere d'Italia« piše o težkih protisrbskih izgredivih v Slavoniji in pravi, da so Hrvatje razjarjeni radi srbske protislavske politike. Tudi v Bosni je prišlo do velikih protisrbskih nemirov. (Laska laži res že presega vse meje. Taka poročila pošiljajo o nas v svet v trenutku, ko je neizrečeno enodušno ogorčenje in globoka žalost napolnila srca vseh od Gorških Brd do Vardara in ko nima ves narod druge misli kakor najskrajnejši odpor in brezpogojno nepomirljivost, dokler traja nevarnost. Še nikdar niso bili Lahi tako edini, kakor smo sedaj mi. To dokazuje med drugimi tudi sledeča naša brzojavka):

PROSTOVOLJCI SE JAVLJAJO ZA BOJ PROTI LAHOM.

Mozirje, 18. marca. »Zborovanje gorških beguncev je danes sklenilo: Vsi sposobni moški se javijo za boj proti Lahom. — Begunska naselbina v Zgornji Savinjski dolini.

SE O PREOKRETU ITALIJE V VPRAŠANJU ZDRUŽITVE NEMŠKE AVSTRIJE Z NEMČIJO.

Geneve, 19. marca. »Corriere della Sera« nadaljuje razburjeno kampanjo proti že opetovano javljenemu preokretu Italije v avstrijskem vprašanju. List pravi v uvodniku, da je skrajni čas, da se obrnemo proti politiki, ki bi podpirala Francijo radi poedinih laških aspiracij za ceno premembe držanja Lahov v avstrijskem vprašanju, ki je za Laha tako dragoceno. Ostro se obrača proti v tork »objavljenemu članku »Secola« in zahteva pozitivno angažiranje laške politike za združitev. Vest o odstopu nemško - avstrijskega zunanjega ministra Bauerja je v Italiji pri krogih, ki so za združitev, delovala porazno. In razven »Corriera« se nahajajo že vsi drugi zagovorniki te združitve na umiku.

KARDINAL AMETTE V RIMU.

Geneve, 19. marca. Pristomost kardinala Amette v Rimu se tiče tudi vprašanja Alzacije Lorene.

ANARHISTI.

Geneve, 19. marca. V dne 12. do 14. aprila se vrši v Firenci mednarodni anarhistični kongres.

POČASNOST.

Geneve, 19. marca. Rumunska komisija je v nedeljo zopet obravnavala vprašanje Banata.

RADIČEVO DELO.

Geneve, 19. marca. Radič je poslal na mirovno konferenco protest z dne 3. februarja, baje podpisal od 50.000 oseb, in sicer proti srbskemu postopanju na Hrvatskem. Zahteva federativno republiko.

PRAVILNA SODBA O HARLEKINADI D'ANUNZIA.

Geneve, 19. marca. »Journal de Debats« obravnava v dolgem članku laško manifestacijo, ki so se vršile 21. t. m. v Milani pod auspicijami D'Annunzia za laško Dalmacijo in Reko. List pravi,

da je ta manifestacija značilna za bolesno duševno stanje, v katerega so umetno postavili celo laško javno mnenje in ki se tako slabo strinja z realnostjo činjenic. Pri govornikih na manifestaciji je število in marljivost kompenzirala neznanost. D'Annunzиеva manifestacija je zmes lirizma in najhujšega psovnanja proti Hrvatom. (Lahi namreč v zadnjem času posebno radi operirajo z besedo Croato in budijo s tem spomine na bivanje takrat še divjih hrvaških graničarskih čet v Benetkah pred sto leti.)

GORICA LASKA?

Geneve, 19. marca. Prošli ponedeljek je »Matin« objavil na čelu lista zemljepisno karto osvobođenih narodov. Mesto Gorica in zapadni del Istre so v tej karti označeni kot italijanski.

NAŠA DELEGACIJA BO PREDLAGALA PLEBISCIT V ZASEDENEM OZEMLJU. LAHI NASPROTUJEJO TUDI TEMU.

Geneve, 19. marca zvečer. Kakor izve naš pariški poročevalec, namerava jugoslovanska pariška delegacija te dni pri razpravi mešnih vprašanj predlagati plebiscit v ozemlju, ki ga zahtevajo Lahi za sebe. Lahi se že sedaj krčevito branijo proti plebiscitu, ker vedo, da izgube s tem vse.

FRANCOSKI GLAS ZA PRAVIČNO SLOVENSKO-NEMŠKO MEJO.

Geneve, 19. marca. Gauvain je napisal uvodnik v »Journal de Debats« o meji med nami in Nemško Avstrijo. Pravi, da se od nekaterih strani čuje, da bi Dravska dolina tvorila velik del meje. Gauvain pravi, da bi takšna odločitev bila obžalovanja vredna pomota, ker bi ostali s tem nesporno slovenski kraji izven Jugoslavije. Celovec in Maribor sta samo umetno germanizirana. Mirovna konferenca ne sme pozabiti, da moramo med Dolomiti in Ogrsko postaviti močno trdnjavo proti Nemčiji. S tem branimmo ne samo Slovence in v obče Jugoslovane, marveč interese cele Evrope.

Odločitev pade v aprilu.

Geneve, 20. marca. NAJVAŽNEJŠE VPRAŠANJE, KI SEDAJ ZANIMA MIROVNO KONFERENCO, JE, ALI SE NAJZOPET PODALJŠA PREMIJER, ALI PA NAJ SE SKLENE Z NEMČIJO PRELIMINARNI MIR. DISE, DA JE ODLOČITEV V ZADNJEM ZMISLU GOTOVA IN SICER POD VPLIVOM WILSONA. NEMŠKI DELEGATI BODO KAKOR ŽE VEČKRAT JAVLJENO POVABLJENI V PARIZ PRICETKOM APRILA. TODAŠE LE POTEM, KO BODE FINITIVNO DOLOČENA FRANCOSKO-NEMŠKA MEJA. KAKOR SMO IZVEDELI IZ ZANESLJIVEGA VIRA, PRIDE ZA TO ODLOČITVO IN PO PRIHODU NEMŠKIH DELEGATOV NA VRSTO VEČ VPRAŠANJ IN SICER KOT PRVO JUGOSLOVANSKO - LAŠKI SPOR IN DOLOČITEV NASE MEJE. SE LE PO PODPISU PRELIMINARNEGA MIRU, IN SICER NAJBRŽE PO PRETEKU TREH TEDNOV, PRIDE NA VRSTO RUSKI PROBLEM. TAKO JE IZJAVIL PROŠLI PONEDELJEK CLEMENCEAU NEKATERIM POLITIČNIM OSEBNOSTIM V PRIVATNEM RAZGOVORU.

ZVEZA NARODOV. SEDEŽ GENEVE. NADALJNI DELEGATI NEUTRALCEV

Geneve, 20. marca. »Tribune de Geneve« poroča, da je Geneve na konferenci bila formalno predlagana za sedež Zveze narodov. — V četrtek prične drugi štadij konferencie, namreč prihod neutralcev. Razven že javljenih delegatov Švice in Švedske sporočamo te le delegate: za Dansko volni minister Munck; za Norveško dosedanjí pariški poslanik Beichmann, za Španijo državni podtajnik Hontoria.

BALLON D'ESSAY. — FRANCOZI NE PUSTE. — VOJNA ODŠKODNINA.

Geneve, 20. marca. Listu »Manchester Guardian« javljajo iz Pariza, da se je Francija odrekla načrtu svotviti neodvisno Porensko republiko kot državo-zamašek (etat - tampon, Pufferstaat) in da se zadovoljuje s tem, da dobi premogokepe v kotanji Saare v roke za celo vrsto let. Nadalje da se odpove svojem nasprotovanju proti združitvi Avstrije z Nemčijo. — Kakor izveemo, je ta vest v vseh podrobnostih napačna. Ore za Ballon d'essay, sedaj brezvplivnega, poprej pacifističnega dela angleškega časopisa, ki tvori v zvezi z nekaterimi laškimi listi, kakor svojčas najvplivnejšim, pa sedaj drugovrstnim »Corriera«, zadnji odstavek Antunzinega prisa-

šev nemške združitve. Naglasiti je treba, da nadaljujejo vsi najvažnejši francoski listi oficijozno inspirirano soglasno najostrejšo kampanjo za staro francosko stališče. Pierre Lotti piše v »Matin« uvodniku proti »nesrečnemu projektu oddaje ene četrtine francoskega premoženja« zahteva nemške premogokepe in pravi, da so nemške tvornice še vedno v polnem cvetu in da se še vedno veselo kadi iz njihovih dimnikov. Tam je vojna odškodnina.

OBTOŽBA PROTI VILJEMU.

Geneve, 20. marca. Clemenceau list »L'Homme Libre« poroča, da bo bivši nemški cesar Viljem pred »komisijo za odgovornost« obtožen, ker je odgovoren za vse nemške čine, in sicer le-tih zločinov: Masakri civilistov. Umor talcev. Mučenje civilistov. Rop. Odvedenje žen in deklet in prisilna prostitucija. Deportiranje, internacije in prisilno delo civilistov. Plaćkanje. Izsiljevanje nedovoljenih kontribucij. Bombardiranje neutrujenih mest in bolnic. Torpediranje bolniških ladij. Uporaba strupenih plinov in eksplozivnih izstrelkov. Zloraba bele zastave. Zastrupljanje vodnjakov. Zlostavljanje vojnih vjetnikov.

VPRAŠANJE GALIŠKIH BOJEV.

Geneve, 20. marca. Lvovski vprašanje je na ponedeljkovi seji v Parizu bilo predmet dolgem posvetovanjem. General Barthelmy se je živahno pritoževal nad težkočami, ki jih Ukrajinci delajo njegovim mislim. Javljam, da so se dogovorili izvesti celo vrsto prisilnih mer, ki so naperjene ne toliko proti ukrajinski vladi v Kijevu, o koje dobri volji nikdo ne sumi, kolikor proti lokalnim iztočno-gališkim oblastim. Polaki dobe direktno od zaveznikov podporo, razven tega je maršal Foch prav ljuba misel, naj bi rumunske čete prodre preko Sniatynja in razbremenijo Lvov.

Poročila ljubljanskega dopisnega urada.

NAŠE VPRAŠANJE ODLOŽENO. V ITALIJI JE HUDO! WILSON RAZGOVARJA.

LDU Haag, 19. marca. (CTU) iz Pariza poroča: Dasi je ureditev meje med Italijo in Jugoslavijo že delj časa na dnevnem redu mirovne konferencie, so jo sedaj odstavili, ker smatrajo, da sta notranji položaj Italije in preskrba obeh dežel sedaj mnogo važnejši in ker se je bati, da se Italija zruši, ako ne dobi pomoči. Vseled tega je imel ministrski predsednik Orlando zopet daljši porazgovor s predsednikom Wilsonom o italijansko - jugoslovanskem vprašanju.

NAŠ ODGOVOR NA LAŠKI MEMORANDUM.

DU, Bern, 19. marca. (CTU.) »Neue Zürcher Ztg.« poroča iz Pariza: V odgovor na italijan. memorandum je včeraj prvi tehnični svet SHS delegacije obrazložil pred zbranim francoskim občinstvom srbske zahteve takole: Kraljevstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je trdno odločeno, da tvori v bodočnosti enotno državo s 14 milijoni Jugoslovancev, zahteva (ne glede na nesporna ozemlja) Trst, Gorico, polotok Istro, Dalmacijo in tomešvarski Banat. Glede zahtev Italiji po delu Dalmacije in predležečih otokov, odklanjajo Srbi, Hrvati in Slovenci te zahteve in naglašajo narodno enotnost tamošnjega prebivalstva, kjer je komaj 3% Italijanov. Kraljevstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev želi živeti v miru s sosedi. Italijanska bojazan v tem pogledu nikakor ni utemeljena. — Na drugi strani poudarjamo narodnostno načelo napram Rumunski, posebno glede Banata, ki je ne glede na londonski pakt in na obljube, ki so jlo zavezniki dali Rumunski, popolnoma srbski.

Zaloški in ljubljanski dogodek. Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 19. marca: Danes popoldne ob pol 3. se je v dvorani ljubljanskega Dvorca pričela prva seja medzvezniške komisije, da se preiščeta takozvani zaloški in ljubljanski dogodek. Člani medzvezniške komisije so: general Gordon kot zastopnik Britanije, general Savy kot zastopnik Francije, general Segre kot zastopnik Italije ter general Treat kot zastopnik Amerike. Kot najvišji po činu predseduje komisiji italijanski general Roberto Segre. — Italijani so dvignili obtožbo, da so 12. februarja t. l. nekateri jugoslovanski civilisti in vojniki na železniški postaji Zalog pri Ljubljani napadli v Trst vozeči vlak tržaških civilnih beguncev italijanske narodnosti, ker so bile na njem poleg emblemov italijanske vladarske hiše italijanske zastave. Italijani trde, da so Jugoslovani obmetavali vlak z blatom in kamenjem, razbili mnogo oken, silo ma sneli italijansko zastavo, jo polili s petrolejem in jo seigali. Priosten jugoslovanski častnik da ni interveniral. Italijani trde, da so se zaradi tega dogodka napadeni begunci pritožili pri vojaškem postajnem poveljstvu na ljubljanskem kolodvoru in da jim je tam bilo dano zadoščenje. — Kakor je ljubljanski dopisni urad že svojčas ugotovil, trde Jugoslovani, da ne more biti drugače, nego da je ves ta »dogodek« ali na prosto izmišljen ali pa da gre za tako malenkosten pripetljaj, da se kamorje sploh ni več dalo dognati, ali in kako se je zgodil. Šloer pa da je očitna provokacija, ako civilno osebo iz nekdanj avstrijskih krajev na slovenskem ozemlju rabijo italijanske zastave. Da bi bil kdo s kamenjem pobil kako okno, je docela izključeno, ker je bil dotični vlak zastavljen zgolj iz takovskih voz za živino, ki sploh niso bile okoli. Vse prej »nagajanje« je

trditiv, da so »napadalci« italijansko zastavo polili s petrolejem, ker tisti čas praviako kakor poprej in pozneje v tem okolišču petroleja sploh ni bilo dobiti. Kar se tiče italijanske trditve, da se je pri postajnem poveljstvu na ljubljanskem kolodvoru za »dogodek« v Zalogu italijanskim beguncem dalo zadoščenje, je stvar takšna, da je neki slučajno takrat na ljubljanskem kolodvoru navzoči jugoslovanski častnik, ne da bi se bil poprej podrobno pončil, kaj je pravzaprav na vsej stvari, pritožnikom ljubeznjivo izjavil, da obžaljuje, ako se je res kaj takega pripetilo. Stori je to, ne da bi bil vedel, ali je na pripovedovanju italijanskih beguncem sploh kaj resnice. — Tako stoji trditvev proti trditvi. — Preiskovalna komisija je sklenila, kot priče zaslišati vojaške in železniške funkcionarje in pa take osebe, ki so bile takrat na zalogem in na ljubljanskem kolodvoru. Drugi predmet preiskave te medzvezniške komisije je takopvami ljubljanski dogodek. Kakor smo svojčas že poročali, je namreč dne 20. februarja t. l. podkomisija italijanske misije za prevodbo premirja morala zapustiti Ljubljano. Da se pojasnijo vzroki tega izgonu, je medzvezniška komisija sklenila naprositi ljubljansko deželno vlado in tukajšnjega vojaškega poveljnika, naj ji nazninita, zakaj se je italijanski subkomisiji velelo, odstraniti se iz Ljubljane. Istotako naj se pojasni, zakaj se je italijanski subkomisiji prepovedalo šifrirano brzojavljanje in zakaj se je nekemu italijanskemu častniku zabranilo potovanje po ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Ob šestih zvečer se je seja zaključila. Razprava s nadaljuje jutri.

V sporazumu z Antantno politiko glede Avstrije. LDU. Dunaj, 19. marca. (Dun. kor. urad.) K izjavi jugoslovanskega ministrskega predsednika Protiča napram zastopnikom dopisnega urada, da je jugoslovanski državi ležeče na tem, da živi z Nemško Avstrijo v najboljših odnosih in da smatra potrebno ustanoviti nemško - avstrijskega zastopništva v Beogradu in svrho ojačenja medsebojnih odnosov, doznava politična korespondenca od informirane strani, da je na nemško - avstrijsko vlado ta izjava Protiča vplivala zelo simpatično in da so se storili korake radi ustanovitve nemško - avstrijskega zastopništva v Beogradu ter da upajo, da se bo to vprašanje kmalu povoljno uredilo. Državni urad za zunanje stvari je uverjen, da bo povzpostavljenju meddržavnih odnosov postalo razmerje napram Jugoslaviji zelo pristrano, posebno pa, da se bo zopet vzpostavil stari živahni gospodarski promet.

Na naših mejah. LDU. poroča dne 19. marca iz uradnega vira: Dne 18. marca je prekoračila nemška patrila, obstoječa iz dveh mož, demarkacijsko črto na Ljubelju in se približala našim varnostnim stražam. Bila je sprejeta z ognjem. Eden Nemec je pobežnil, drugega pa so ranili, ujeli in ga odvedli v Tržič.

Kurs krome se dviga. LDU. Dunaj, 19. marca. Kurs dunajske devize je včeraj v Carihu poskočil od 24 na 25, berlinska deviza pa od 49.75 na 52. To je tem pomembnejše, ker je kurs drugih deviz padel. V Amsterdamu se je dunajska deviza dvignila od 12 na 12.35.

Ameriška molks za Slovenijo. LDU poroča iz uradnega vira: V petek in soboto sta iz Trsta v Ljubljano dospela prva transporta ameriške moke za Slovenijo in torej tudi za Ljubljano, vsega skupaj 427 ton lepe bele moke. Ker je Sloveniji omdenjenih vsega skupaj 2000 ton ameriške bele moke, je bo treba v Ljubljano iz Trsta dobiti še 1573 ton.

Francija in Italija. LDU. Lyon, 19. marca. (Brezlično.) Podpredsednik ministrskega sveta Colosini se je izrazil napram zastopniku »Agence Havas« o razmerju med Francijo in Italijo v jako vzešenih besedah. Rekel je med drugim, da se intinme zveze med Francijo in alijanci ne gradijo samo na tradicijah in na simpatijah obeh narodov, temveč tudi na potrebi, ki je postava življenja.

Slovesen pogreb nemških žrtiev. LDU. Antverpa, 19. marca. (Brezlično.) Včeraj je bila tukaj svečana pogrebna za 20 prebivalci Antverpa, ki so jih Nemci ustrelili za časa okupacije. Povodom te svečanosti so bile zaprte vse trgovine in banke. V katedrali je bila slovesna meša. Obsekvijem je prisostvovala nebrojna množica v navzočnosti civilnih in vojaških oblasti. Kralj Albert je bil zastopan po posebnem odposlanstvu.

Propagando nadaljuje. LDU. Rim, 19. marca. (Brezlično.) V Avgustelu je bilo slavnostno zborovanje v prid italijanskega Splita. Med navzočimi imenujejo Bosellija, Foscarija, vseučiliškega rektorja Tonellija in tržaškega župana Valerija. Govorniki so zahtevali priklonitev Splita in sploh vse Dalmacije Italiji.

LDU Trst, 19. marca. (Brezlično.) V tržaški trgovski in obrtniški zbornici je bilo slavnostno zborovanje, na katerem so izrazili željo, da se vsa Dalmacija spoji z Italijo. Govorniki so poudarjali, da se iz vidika političnega, demokratičnega, nacionalnega in vojnega problema jadransko gospodarsko vračanje ne more rešiti samo s posestjo Reke, Zadra in Trsta, marveč tudi s posestjo Splita in sploh vseh dalmatinskih mest.

Sedaj se našli — dokaze ... LDU. Coltano, 19. marca. (Brezlično.) Italijanski kolonijalni urad v Rimu razelaša vsebino dokumenta, ki so ga našli v benečanskem arhivu in v katerem so zaznamovane vse historične pravice Italije na Istro in Dalmacijo.

Dobro izbrana Lohom. LDU. Rim, 19. marca. (Brezlično.) Sribila je odklonila Italijanske poslanike v Beogradu kneza I. Vili Borgheseja. V tej zadevi se je izjavil stališče ministr za zunanje stvari, da radi

tega ni mogel sprejeti poslaniške poverilnice, ker ta ni naslovljena na kraljevstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Knez Borghese se je vrnil v Italijo in v svoji odsotnosti pooblastil Galanteja. Pripominja se, da poverilnica radi tega ni mogla imeti naslova, kakor ga želi srbski minister za zunanje stvari, ker dosedaj še ni nobena alijirana država priznala kraljevstva SHS.

Napredek naše kulture. LDU Sarajevo, 19. marca. Začetkom aprila se otvori v Sarajevu stalno narodno gledališče. Tako beogradska kakor sarajevska pokrajinska vlada sta obljubili svojo pomoč.

Domov bi radi. LDU Sarajevo, 19. marca. »Enakost« poroča, da se nahajajo bosanski muslimani, ki so se izselili v Turčijo, v zelo obupnem stanju. Mnogi od njih so se z dovoljenjem jugoslovanske vlade že vrnili na svoje stare domove, drugi pa še čakajo na vrnitev.

Po sklepu lista.

Izvirni poročili »Slov. Narodu«.

FURLANI PROTI ITALIJI, ZATO PREGANJANI.

Trst, 18. marca. V Furlaniji je silna nezadovoljnost za Lahi. Ljudstvo se pritožuje ne samo nad strogim režimom, marveč zlasti ker ni prehrane, ki je še slabša nego je bila pred polomom, in pa radi neznosnega zatiranja, ki so ga Lahi uvedli po svojih karabinerijih in sindikatih, ki so jih importirali iz Italije in ki delajo za furlanski ljudstvom ravnotako, kakor s slovenskim. Vseled tega se je v Furlaniji pojavilo energično protislavsko gibanje. Furlani večinoma zahtevajo svojo neodvisno republiko, mnogi in zlasti trgovski krogi pa zahtevajo naravnost združenje z Jugoslavijo in v njej furlansko avtonomijo. Furlanija danes enodušno zahteva plebiscit, v katerem bi se nad 80% Furlanov izreklo proti Italiji. Gibanje je že tako veliko, da so Lahi v Korminu in mnogi drugi v furlanskih krajih zapri celo vrsto furlanske inteligence in nekaj vplivnejših posestnikov.

ČEŠKO ŽENSTVO NAŠEMU.

Praga, 19. marca. Gospa županja Franja dr. Tavčarjeva je danes dobila sledeči brzojav: »Draga sestra! S konferencie žen češke državnopravne demokracije, sklicane pod vtisom pariških poročil in po referatu poslancev Vikove Kuneticke in dr. Frante Te prosim, da sprejmeš in svojim sestram tolačiš izraz najglobljega mučnega vtisa in žalosti, ki jo trpimo Čehinje, ker doslej pri urejanju jugoslovanskih mej še ni uzadovoljeno Vašim pravičnim zahtevam. Čutimo z Vami globoko žalost, da se tako postopa z narodom, kateremu je toliko sinov izkrvavelo, da pridobi več pravice. Globoko verujemo z Vami, da odločitev še ni padla in da je nemogoče, da bi Vaše pravične želje ne postale istina. — Predsedstvo konferencie žen češke državnopravne demokracije: Miloslava Sisova.«

SVICA DANES PRIZNALA KRALJEVINO SRBOV, HRVATOV IN SLOVENCEV.

(Sprejeto danes ob 2. popoldne.) Geneve, 20. marca. Svica je danes oficijelno priznala kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Vremensko poročilo.

Vilna nad morjem 300.2 Srednji vrelit tisk 736 mm

Mraz	Čas opazovanja	Stanje breme v mm	Temperatura v t. m.	Vetrovi	Nebo
18.	2. pop. 9. v. j.	736.6 736.5	3.9 1.7	sr. jgv. sl. jgv.	oblačno
19.	7. zj.	735.6	1.5	.	.
19.	2. pop. 9. v. j.	735.5 734.6	5.2 1.7	sl. vzhod. sl. svzh.	več. obl. del. obl.
20.	7. zj.	734.7	—2.7	sl. svzh.	juna, luna

Padavina v 24 urah mm 3.2.
V torek zvečer velik sneženi metej.
Srednja včerašnja temperatura 2.8 normalna.
4.2. Vremenska napoved za jutri: Večina oblačno, toplije mirno vreme.

Aprovizacija.

+ Ljubljanski prodajalci sladkorja se vabijo, da se zglase v sladkorni centrali pri g. ravnatelju Lileku radi nakazila sladkorja.

+ Sol. Zavodi, ter obrtniki, ki rabijo sol za izvrševanje obrti, naj se takoj zglase v mestno posvetovalnico radi nakazila soli, ker se pozneje po razdelitvi ne bode moglo več ozirati na posamične prošlee.

+ Aprovizacija. Civilnim državnim vpokojencem (tudi njih vdovam in sirotam) se bodo prodajale suhe sile v petek, soboto in ponedeljek, 21., 22. in 24. t. m. od dveh do šestih popoldne v Gradišču št. 8. podprilčije. Na osebo pride pol kilograma. Na vrsto pridejo v petek stranke od A do J, v soboto od K do P in v ponedeljek ostale. Stranke naj se drže strogo tega reda in naj prinesejo pripravljen drobiž. Bankovci za 50 in 100 kron se ne bodo menjavali.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Obvestilo.

(Pisne vaje.)

Danes ob 8. uri zvečer plesna vaja v veliki dvorani »Narodnega doma«. Vabljeni so uradniki, gđ. boljših rodbin, uradnice — dostojne na ugledu, častništvo, trgovski sodrujniki ter po njih vabljeni gostje. Gospodične, katere zahaajo k plesnim vajam v torek in petek, nima jo k današnji vaji dostopa, ker je ta vaja prirejena v prvi vrsti za obiskovalce nedeljnih večernih plesnih vaji.
EDU ROZMAN, avtorizirani učitelj plesa.

Stanje vlog je značilo koncem meseca junija 1918 K 230.000.000.—.

Glavnica K 80.000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani**Češka industrijalna banka**Sritarjeva
ulica št. 9.

Nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Ne zamudite si preskrbeti dokler je še kaj zalogo

za pranje **MILO** za pranje30% kg K 6.—. 40% toaletno 100 gr, kom. K 2-50.
66% za britje 50 gr, komad K 2.—. Prodaja in
razpošilja**JANKO STUPICA, Ljubljana**
Sodna ulica. 3263**Gonilni jermeni**Pasovi za dvigala. — Transportni trakovi
impregirano, iz čistih platnenih niti.**Podjetje za indstr. potreščine**
RATTNER & CO., Gradec (Graz) 23.

Dobavljamo vse tehnične predmete. Izvoznice preskrbimo mi.

Jedilni krompir

metrski cent po 65 K

na brzojavno naročbo meni in nakazilo
denarja na Gradjansko štediono Daruvar,
izročljivo z duplikatom tovarnega lista.

Nudim tudi druga živila. 3172

V. Stefanović, Daruvar
Razpis.Pri kopališču v Dobrni pri Celju se razpisuje za letošnjo
vezijo mesto**kopališkega zdravnika**z ginekologično predizobrazbo. Tozadavne primerno opremljene in
kolikavane prošnje je poslati

do 3. aprila t. l.

poverjeništvu za javna dela v Ljubljani.

Glede remuneriranja zdravnika se bode z nameščencem po-
zneje dogovorilo, eventualno se lahko v prošnjah stavijo tozadavne
zahteve.

LJUBLJANA, 17. marca 1919.

Poverjenik za javna dela:

Anton Kristan m. p.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE**PRIMOŽA TRUBARJA**
USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTVisoka 66 cm in široka 55 cm je naj-
lepši okras vsake slovenske hiše. Ta
reprodukcija je sploh najlepša in naj-
dovršenejša kar jih imamo Sloveni.

Gena s pošto kron 5-50

NAR. KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-
SERNAVA UL. ST. 7

čevlji tovarne

Peter Kozina & Ko.iz najkvalitetnejšega čevlja, boka in lakovega usnja z najmanjšim
podplatom se dobo od dnevnih cenah.trpežni zimski iz fine teletine z gumijastimi podplati po
K 85.— za moške, K 73.— za ženske

V zalogi Ljubljana Reg.

Trgovina vina na veliko**Andrija Golubić**

Zagreb, Jurišićeva ulica 10.

PRODAJE:Vino belo in rdeče, staro in novo, mostlavinsko, graševino.
Rum najboljšje vrste do 40% jakosti, fini aroma, Slivovko
lansko in dveletno, enkrat in dvakrat žgano, do 40%
jakosti, od modrih bosanskih sliv, najboljših obče. Vse na-
gane in manjših količinah, hitro in točno odpremljanje!
Posređujem za vsakovrstno nabavo živil, gospodarskih pro-
izvodov itd. — Zastopnik za Ljubljano in okolice
g. Ivan Koželj, Tržaška cesta št. 27.**Vabilo****rednemu občnemu zboru**

za 31. upravno leto

Posojilnice v Ribnici

registrirane zadruge z omejeno zavezo

ki se bo vršil v nedeljo, dne 6. aprila 1919 ob 2. uri pop.

v posojilniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo in odobrenje računa za leto 1918.
 2. Čitanje poročila o izvršeni reviziji ter sklepanje o njem.
 3. Volitev načelnika in računskih pregledovalcev za leto 1919.
 4. Sprememba pravil.
 5. Slučajni predlogi.
- Ako bi ta občni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure
kasneje na istem prostoru s prvotnim sporedom drugi občni zbor, ki je sklepčen
pri vsakem številu zastopanih deležev.

Načelnstvo.

NOVOSTI SLAMNIKOV
RAVNOKAR DOŠLIN**MIMI SARK**

Istotam se sprejme učena.

ATELJE MODELOV
NASPROTI GLAVNE POŠTE.**Čemu za pomlad nove obleke**

ako se s prebarvanjem starih in kemičnim čiščenjem zamazanih dočete isto.

Najmodernejšje barve, prihranek denarja.

Hitra in točna izvršitev.

Prva in največja javna tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-bijanje perila
JOS. REICH, Podružnica: Šelenburgova ul. 4.

Poštne naročila se točno izvršujejo.

THE REX COLjubljana, Šelenburgova ul. 7, I. nadstr.
(nasproti glavne pošte.)Trgovina s pisalnimi, razmnoževalnimi in računskimi stroji, pisarniškimi pohištvi
ameriškega sistema ter vsemi pisarniškimi potrebščinami. 3041**Sprejemajo se tudi vsa**
tovrstna popravila.**Pisalni stroji zopet na razpolago!**

Orania, Stower record, Ideal B, Erica, Kanzler.

FRANC BAR

LJUBLJANA, Frančevo nabrežje št. 5.

Prvovrstni barvni trakovi, predvojni ogljen papir, voščeni papir,
barva za ciklostile itd. 3117**Popravila pisalnih in računskih strojev**
ter kontrolnih blagajen vseh sistemov.**Važno za šole, trgovce**
in občinske urade!Vsem cenjenim vpraševalcem oziroma odjemalcem si tem potom
usojam naznaniti, da sem dobil iz tovarne veliko šolskih zvez-
kov, velikost 20x25 cm po 8, 16, 20 in 30 listov, dalje prave
radirke in za slovenske občinske urade fin homeoptal papir
in vse vrste tiskovin, kakor tudi fino črnilo, koverte, barve
za štampilje po zelo ugodnih cenah. Vzorci dopošljem na
zahtevo po poštne povzetju.**Friderik Stöger,**
papirna in galanterijska trgovina
Krško, Dolenjsko.**Cement beton cement beton cement****JOSIP CIHLÁŘ**

betonska tvornica . Ljubljana

nasproti topničarski vojašnici

prevzema vsa v to stroko spadajoča dela i. s. železo-
beton, stropove, tlakovanje cest, hodnikov, kanaliza-
cije, fundamente, ograje itd. Izdeluje vsa kamnoseška
dela v umetnem kamnu i. s. stopnice, balustrade, plo-
šče za veže, korita itd. Priporoča zaloge beton, cevi,
plošč za tlak itd. 2730**Prodaja portland cementa.****Cement beton cement beton cement****Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani**

Dolžniška glavnica 15.000.000.— kron.

Sritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond 4.000.000.— kron.

Poslovalnica avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Sprejema

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut
in dovoljuje**vloge na knjižice in tekoči račun**
proti ugodnemu obrestovanju.**vsakovrstne KREDITE.**